

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Prenumerata roczna 12 zł.

Cena egzemplarza 1 zł.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisariat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 96-87.

TREŚĆ:	I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P. nr. nr. 8 — 13	str.	55
	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1930 r. o podatku wojskowym	„	55
	Rozporządzenie Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości z dnia 11 lutego 1930 r. o lichwie pieniężnej	„	57
	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 6 lutego 1930 r. w sprawie zakazu wprowadzania (przywozu) i przeprowadzania (przewozu) z zagranicy papug	„	58
	Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 22 stycznia 1930 r. w sprawie upoważnienia urzędów celnych do przeprowadzania śledztw i rozstrzygania spraw karno-skarbowych oraz ustalenia okręgów ich terytorjalnej właściwości	„	59
	Ustawa z dnia 22 marca 1929 r. w sprawie ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego	„	61
	Ustawa z dnia 12 lutego 1930 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. w przedmiocie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej	„	62
	Ustawa z dnia 26 lutego 1930 r. o wypłacie części zaległego dodatku mieszkaniowego za r. 1928 funkcjonariuszom państwowym, sędziom, prokuratorom, osobom wojskowym oraz emerytom, wdowom i sierotom	„	62
	Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 lutego 1930 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Sejmu uchylającej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 398 i 399.	„	63
	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. w sprawie powołania urzędu Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walk z epidemiami	„	64
	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 lutego 1930 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 27 lipca 1929 r. o obowiązku odbywania jednorocznej praktyki szpitalnej przez lekarzy	„	64
	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 lutego 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie zatwierdzania uchwał niektórych związków komunalnych o poborze opłat za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa	„	64
	Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 stycznia 1930 r. w przedmiocie uprawy tytoniu w roku 1930	„	64
	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 19 lutego 1930 r. w sprawie ustalenia okręgów hodowlanych	„	66
	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 14 lutego 1930 r. w sprawie zmiany granic okręgów hodowlanych	„	70

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 19 lutego 1930 r. o wprowadzeniu w życie na niektórych obszarach Państwa ustawy z dnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami	str.	70
II. Przedruki z Monitora Polskiego nr. nr. 39 — 49	„	70
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. w sprawie Ukraińskiego Instytutu Naukowego	„	71
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. o Dyrekcji Państwowych Zbiorów Sztuki	„	71
III. Przedruki z Innych wydawnictw urzędowych	„	73
Zarządzenie Ministra Komunikacji w sprawie włączenia do taboru P. K. P. wagonu bakteriologicznego	„	73
Rozporządzenie Ministra Komunikacji w sprawie wydania przepisów o postępowaniu z podróżnymi pociągów zatrzymanych w drodze przez zawleje śnieżne	„	75
Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów Okręgów Szkolnych oraz do Województwa Śląskiego i Liceum Krzemienieckiego w sprawie propagandy obrony przeciwwgazowej w szkołach	„	76
Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do kuratorów Okręgów Szkolnych, naczelnika Wydziału Oświecenia Publicznego w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim oraz wzytatora Liceum Krzemienieckiego w sprawie zwalczania błonicy przez szczepienia zapobiegawcze	„	76
IV. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych	„	76
Poz. 45 — Okólnik Nr. 21 z dnia 14 lutego 1930 r. w sprawie nowego rozporządzenia o opłatach paszportowych	„	76
46 — Okólnik Nr. 22 z dnia 17 lutego 1930 r. o wynagrodzeniu niższych funkcjonariuszów za służbę w niedziele i święta	„	81
47 — Okólnik Nr. 23 z dnia 21 lutego 1930 r. w sprawie gospodarki finansowej związków komunalnych i postępowania władz nadzorczych w stosunku do związków komunalnych w zakresie tejże gospodarki	„	81
48 — Okólnik Nr. 24 z dnia 21 lutego 1930 r. w sprawie pieczęci dla władz i urzędów administracji ogólnej	„	83
49 — Okólnik Nr. 25 z dnia 21 lutego 1930 r. o biegu spraw dotyczących posiedzeń Sejmu i Senatu	„	84
50 — Okólnik Nr. 26 z dnia 20 lutego 1930 r. o opłatach stemplowych od podań wnoszonych przez konsulaty państw obcych.	„	86
V. Pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.	„	86
Poz. 51 — Pismo Nr. Z. l. 6/30 z dnia 6 lutego 1930 r. w sprawie stanu sanitarnoporządkowego szkół powszechnych i średnich	„	86
52 — Pismo Nr. SG. 239/1 z dnia 13 lutego 1930 r. w sprawie wywieszenia plakatów propagandowych P. K. O. w lokalach starostw i gmin	„	89
53 — Pismo Nr. OL. 2138/4 z dnia 13 lutego 1930 r. w sprawie regulaminu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych	„	89
54 — Pismo Nr. OL. 2906/1 z dnia 14 lutego 1930 r. w sprawie przemówień urzędników na posiedzeniach plenarnych Sejmu i Senatu	„	90
55 — Pismo Nr. OL. 2924/1 z dnia 15 lutego 1930 r. w sprawie przekazywania nieruchomości ziemskich pod zarząd innych władz	„	90
56 — Pismo Nr. OL. 780/2/30 z dnia 17 lutego 1930 r. w sprawie interwencji posłów i senatorów	„	91
57 — Pismo Nr. OB. 3572 z dnia 17 lutego 1930 r. w sprawie utrzymania samochodów	„	92
58 — Pismo Nr. OL. 2937/1 z dnia 19 lutego 1930 r. w sprawie wniosków na delegację urzędników M. S. W.	„	92
59 — Pismo Nr. OB. 3002/23 z dnia 21 lutego 1930 r. w sprawie ceny prenumeraty Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.	„	92
VI. Nowe książki i czasopisma	„	93
A. Zalecone do użytku		
Poz. 60 — Suski Julian „Podział Administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej“	„	93
61 — Dalewski J. i Radolński S. „Kodeks Polskiego Prawa karno-administracyjnego“	„	94
VII. Ruch służbowy w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w czasie od 1 do 31 stycznia 1930 r.	„	94
VIII. Komunikaty	„	98

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 13 lutego Nr. 8 Rok 1930

Poz. 60. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. o ustaleniu na rok 1930 wykazu imiennego nieruchomości ziemskich, podlegających wykupowi przymusowemu.

Poz. 61. Rozporządzenie Rady Ministrów, z dnia 7 lutego 1930 r. o ustaleniu planu parcelacyjnego na rok 1931 r.

Poz. 62. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 6 lutego 1930 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie wytworów hutniczych walcowanych oraz niektórych wyrobów metalowych.

z 17 lutego Nr. 9 Rok 1930

Poz. 63. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1930 r. o podatku wojskowym.

Na podstawie art. 90 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 26), której jednolity tekst ogłoszono w drodze obwieszczenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 8 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 458) zarządza się co następuje:

§ 1. Podatek wojskowy opłacają:

- a) przeniesieni do rezerwy w myśl art. 60 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym;
- b) uznani przy poborze za zdolnych do służby wojskowej w pospolitem ruszeniu z bronią lub bez broni (art. 38 C. D. ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym);
- c) uznani przy poborze za zupełnie niezdolnych do służby wojskowej (art. 38 E. ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym);
- d) uznani w czasie odbywania czynnej służby wojskowej na zasadzie orzeczenia wojskowo-lekarskiej komisji szpitalnej za zdolnych do służby wojskowej tylko w pospolitem ruszeniu (art. 38 C. D.) lub za zupełnie niezdolnych do służby wojskowej (art. 38 E.), jeżeli ob-

niżenie ich zdolności fizycznej nie pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową;

- e) uznani w czasie odbywania czynnej służby wojskowej w drodze rewizji przez wojskowo-lekarskie komisje rewizyjne za zdolnych do służby wojskowej tylko w pospolitem ruszeniu (art. 38 C. D.) lub za zupełnie niezdolnych do służby wojskowej (art. 38 E.), jeżeli nie przesłużyli czynnie więcej, jak 5 miesięcy kalendarzowych, a obniżenie ich zdolności fizycznej nie pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową.

§ 2. Z pośród osób, wymienionych w § 1, są zwolnieni od obowiązku opłacania podatku wojskowego:

- a) utrzymywani kosztem samorządu gminnego lub dobroczynności publicznej;
- b) uznani za zupełnie niezdolnych do służby wojskowej (art. 38 E.) i niezdolni zarazem ani do pracy fizycznej ani umysłowej, jeżeli nie osiągają dochodu, podlegającego państwowemu podatkowi dochodowemu.

Od obowiązku opłacania podatku wojskowego są zwolnieni również ci, którzy w czasie mobilizacji wstąpili ochotniczo do wojska lub marynarki wojennej — jeżeli następnie zostaną uznani za zdolnych tylko do służby w pospolitem ruszeniu (art. 38 C. D.) lub też za zupełnie niezdolnych do służby wojskowej (art. 38 E.), a to bez względu na czas przesłużony czynnie w wojsku.

§ 3. W poszczególnym roku podatkowym są zwolnieni od obowiązku opłacania podatku wojskowego:

- a) ci z pośród uznanych przy poborze za zdolnych do służby wojskowej i przeniesionych w myśl art. 60 ust. 2 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym do rezerwy, którzy w myśl art. 81 wymienionej ustawy w danym roku podatkowym odbywali ćwiczenia wojskowe lub też służbę wojskową;
- b) ci z pośród uznanych przy poborze za zdolnych do służby wojskowej w pospolitem ruszeniu z bronią lub bez broni (art. 38 C. D. ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym), którzy w myśl art. 84 wymienionej ustawy w danym roku podatkowym odbywali służbę wojskową;
- c) ci z pośród osób, wymienionych w § 1, którzy w myśl art. 46 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym powołani zostali do służby pomocniczej — jeżeli nie są już zwolnieni całkowicie od podatku w myśl § 2;

d) ci z pośród osób wymienionych w § 1, którzy przed poborem ukończyli co najmniej 1 stopień przysposobienia wojskowego i po poborze w danym roku podatkowym co najmniej przez 6 miesięcy brali nadal czynny udział w pracy przysposobienia wojskowego.

Od obowiązku opłacania podatku wojskowego w danym roku podatkowym są zwolnieni również ci z pośród osób, wymienionych w § 1, którzy jako pracownicy bezrobotni są zarejestrowani w państwowych urzędach pośrednictwa pracy i którzy w tym okresie pozostawali bez pracy przynajmniej dwa miesiące, a poza tem nie osiągają dochodu, podlegającego państwowemu podatkowi dochodowemu.

§ 4. Podatek wojskowy pobiera się:

- a) w postaci podatku zasadniczego,
- b) w postaci dodatku do państwowego podatku dochodowego.

Płatnicy podatku wojskowego (§ 1), którzy nie osiągają dochodów, podlegających państwowemu podatkowi dochodowemu, opłacają jedynie zasadniczy podatek wojskowy według stawek określonych w § 5 niniejszego rozporządzenia.

Natomiast płatnicy podatku wojskowego, którzy z uwagi na wysokość osiąganych dochodów, podpadają pod obowiązek państwowego podatku dochodowego, opłacają obok podatku zasadniczego podatek wojskowy w postaci dodatku do państwowego podatku dochodowego według stawek określonych w § 6 względnie w 7 niniejszego rozporządzenia.

Podatek wojskowy jest opłacany corocznie w terminie dni 30 po doręczeniu nakazu płatniczego.

§ 5. Podatek wojskowy w postaci podatku zasadniczego (§ 4 lit. a) wynosi:

- a) kwotę 10 zł. — dla osób, wskazanych w § 1 lit. a., oraz osób, uznanych za zupełnie niezdolnych do służby wojskowej (art. 38 E. ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym), bez względu na to, czy kategorię tę uzyskały przy poborze (§ 1 lit. c), czy też w czasie odbywania czynnej służby na zasadzie orzeczenia wojskowo-lekarskiej komisji szpitalnej (§ 1 lit. d), lub w drodze rewizji na zasadzie orzeczenia wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej (§ 1 lit. e);
- b) kwotę 15 zł. — dla osób, uznanych za zdolnych do służby w pospolitem ruszeniu bez broni (art. 38 D. ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym) bez względu na to, czy kategorię tę uzyskały przy poborze (§ 1 lit. b), czy też w czasie odbywania czynnej służby na zasadzie orzeczenia wojskowo-lekarskiej komisji szpitalnej (§ 1 lit. d), lub

w drodze rewizji na zasadzie orzeczenia wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej (§ 1 lit. e);

- c) kwotę 20 zł. — dla osób, uznanych za zdolnych do służby w pospolitem ruszeniu z bronią (art. 38 C. ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym) bez względu na to, czy kategorię tę uzyskały przy poborze (§ 1 lit. b), czy też w czasie odbywania czynnej służby na zasadzie orzeczenia wojskowo-lekarskiej komisji szpitalnej (§ 1 lit. d), lub w drodze rewizji na zasadzie orzeczenia wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej (§ 1 lit. e).

§ 6. Podatek wojskowy w postaci podatku do państwowego podatku dochodowego ze wszystkich źródeł z wyjątkiem uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, określa się według stawki, przypadającej od tego rodzaju dochodu na odnośny rok podatkowy i wynosi:

- a) dla osób wskazanych w § 5 lit. a — 10% tej stawki;
- b) dla osób wskazanych w § 5 lit. b — 15% tej stawki;
- c) dla osób wskazanych w § 5 lit. c — 20% tej stawki.

§ 7. Osoby, od których państwowy podatek dochodowy pobiera się w drodze potrącenia z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, opłacają od tego podatku podatek wojskowy w postaci dodatku do państwowego podatku dochodowego według skali następującej:

Przy rocznym dochodzie z wynagrodzeń:

		całorocznego wynagrodzenia
ponad	2.500 zł. do	3.000 zł. — 0,2%
"	3.000 " "	5.000 " — 0,3%
"	5.000 " "	8.000 " — 0,4%
"	8.000 " "	12.000 " — 0,6%
"	12.000 " "	20.000 " — 0,8%
"	20.000 " "	30.000 " — 1%
"	30.000 " "	50.000 " — 1,4%
"	50.000 " "	70.000 " — 1,5%
"	70.000 " "	100.000 " — 1,7%
ponad	100.000 zł.	— 2%

Za podstawę do wymiaru dla wspomnianych osób przyjmuje się wysokość uposażeń, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, otrzymanych w roku poprzedzającym rok podatkowy — zarówno w pieniądzu, jak i w naturze.

Wartość dochodu tego rodzaju w naturze oblicza się według przeciętnych cen obiegowych

z dnia 1 stycznia tego roku, z którego dochód służy za podstawę wymiaru.

§ 8. Obowiązek opłacania podatku wojkowego powstaje:

- a) dla osób, wymienionych w § 1 lit. a., z dniem 1 stycznia tego roku kalendarzowego który następuje bezpośrednio po przeniesieniu danej osoby do rezerwy w myśl art. 60 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym;
- b) dla osób wymienionych w § 1 lit. b—e, z dniem 1 stycznia tego roku kalendarzowego, który następuje bezpośrednio po wydaniu orzeczenia przez komisję poborową (§ 1 lit. b, c) względnie przez komisję szpitalną (§ 1 lit. d) lub rewizyjną (§ 1 lit. e).

Dla osób, które uchyliły się od obowiązku stawienia się do poboru we właściwym terminie, obowiązek opłacania podatku wojkowego powstaje z dniem 1 stycznia tego roku kalendarzowego, który następuje bezpośrednio po roku, w którym uchylający się od poboru ukończył lat 21.

§ 9. Obowiązek opłacania podatku wojkowego gaśnie:

- a) z powodu śmierci, powołania, ochotniczego wstąpienia do wojska lub marynarki wojennej w myśl art. 68 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, lub wstąpienia przed osiągnięciem wieku, określonego w niniejszym paragrafie lit. b, c, do zakonu i złożenia ślubów zakonnych;
- b) z końcem tego roku kalendarzowego, w którym osoby, wymienione w § 1 lit. a, ukończą 40 lat życia;
- c) z końcem tego roku kalendarzowego, w którym osoby, wymienione w § 1 lit. b—e, ukończą 50 lat życia.

§ 10. Ustalenie osób, obowiązanych do opłacania podatku wojkowego, należy: co do osób, wymienionych w § 1 lit. a, b, c, do powiatowych władz administracji ogólnej, co do osób zaś, wymienionych w § 1 lit. d, e, do właściwych powiatowych komend uzupełnień.

Wymiar i pobór podatku wojkowego uskuteczniają władze skarbowe.

Szczegółowe przepisy o władzach, powołanych do wymiaru, o wymiarze, poborze i przymusowym ściąganiu podatku wojkowego, tudzież o odwołaniach od wymiaru oraz o rozkładaniu na raty i umorzeniach, wyda Minister Skarbu i ogłosi je w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 11. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrom: Skarbu, Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych, każdemu z nich we własnym zakresie działania.

§ 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1930 r.

Z dniem tym traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 marca 1926 r. o podatku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 202).

Poz. 64. Oświadczenie Rządowe z dnia 18 grudnia 1929 r. w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Konwencji o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych, podpisanej w Hadze dnia 18 października 1907 roku.

z 19 lutego   Nr. 10   Rok 1930

Poz. 65. Ustawa z dn. 29 stycznia 1930 r. o upoważnieniu Ministra Skarbu do lokowania gotowizny w papierach wartościowych.

Poz. 66. Ustawa z dn. 1 lutego 1930 r. upoważniająca Ministra Skarbu do wypuszczenia serji III premjowej pożyczki dolarowej.

Poz. 67. Ustawa z dn. 1 lutego 1930 r. o ulgach podatkowych dla kapitałów.

Poz. 68. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. w sprawie odstąpienia gminie m. st. Warszawy na cele rozbudowy miasta części gruntów pasa pofortecznego w Warszawie.

Poz. 69. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 25 stycznia 1930 r. o ulgach celnych na szproty i kilki.

Poz. 70. Rozporządzenie Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości z dnia 11 lutego 1930 r. o lichwie pieniężnej.

Na podstawie §§ 2, 4, 5, 8 i 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 czerwca 1924 r. o lichwie pieniężnej (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 574) oraz art. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 1926 r., dotyczącej przedłużenia mocy obowiązującej tego rozporządzenia (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 372) zarządza się co następuje:

§ 1. Przedsiębiorstwa trudniące się czynnościami bankowymi, obowiązane są sporządzać na 30 czerwca i 31 grudnia każdego roku wykazy:

a) najwyższych wymawianych i pobieranych procentów i prowizyj:

1) przy dyskoncie weksli,

2) przy rachunkach debetowych otwartego kredytu,

- 3) od pożyczek terminowych,
- 4) od pożyczek na zastaw papierów wartościowych i towarów,
- 5) od pożyczek na zastaw ruchomości, z wyjątkiem papierów wartościowych i towarów, przyczem winna być wyszczególniona wysokość wynagrodzenia, pobieranego za ubezpieczenie ruchomości, ich przechowanie i szacowanie,
- 6) od gwarancyj, udzielanych z tytułu eksportu,
- 7) od gwarancyj, udzielanych w formie indosu na wekslu i innych;
- b) najwyższych opłat, pobieranych jednocześnie przy czynnościach:
  - 1) inkasa,
  - 2) zleceń giełdowych,
  - 3) wydawania akredytyw.

Wykazy powyższe za każde półrocze winny być przedstawiane właściwym izmom skarbowym w ciągu pierwszych pięciu dni następnego półrocza.

Za datę przedstawienia uważaną będzie również data nadania na pocztę listu poleconego z wykazem.

§ 2. Korzyści majątkowe, osiagane przy czynnościach kredytowych, wyszczególnionych w wykazach w myśl poprzedniego paragrafu, nie mogą przekraczać 12% w stosunku rocznym.

Przepis, zawarty w ustępie 1 niniejszego paragrafu nie obejmuje zwrotu kosztów porta, damna i opłat stemplowych, oraz nie obejmuje prowizji obrotowej na rachunkach otwartego kredytu i bieżących, która jednak nie może przekraczać $\frac{1}{4}$ % od większej strony obrotu po potrąceniu od niej salda i pozycji frankowanych, albo $\frac{1}{4}$ % od salda początkowego danego okresu.

Przy pożyczkach na zastaw ruchomości, z wyjątkiem papierów wartościowych i towarów, korzyści majątkowe nie mogą przekraczać 12% w stosunku rocznym tytułem procentów i prowizji od udzielanych pożyczek, oraz aż do odwołania 1% miesięcznie od sumy udzielanych pożyczek, tytułem wynagrodzenia za ubezpieczenie przedmiotów zastawu, ich przechowanie i szacowanie.

§ 3. Umowy o pożyczki pieniężne, zawarte przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, w których wymówione korzyści majątkowe ponad normy, przewidziane § 2 niniejszego rozporządzenia, nie zostały pobrane przed tym terminem, ulegają wykonaniu w ten sposób, że korzyści te mogą być pobrane w umówionej wysokości za czas do najbliższego terminu ich płatności. Termin ten nie może przekraczać daty 1 marca 1930 roku.

§ 4. Izby skarbowe nie później niż w dniu 10 każdego półrocza odsyłają otrzymane wyka-

zy wraz z odpowiednim spisem do Ministerstwa Skarbu. Jednocześnie izby nadsyłają listę instytucyj bankowych, które wymienionych wykazów w terminie nie nadesłały.

§ 5. Kontrola nad wykonaniem przepisów, zawartych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 czerwca 1924 r. o lichwie pieniężnej (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 574) oraz w rozporządzeniu niniejszem przez spółdzielnie, trudniące się czynnościami bankowymi i należące do związków rewizyjnych (art. 68 i 70 ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 735) może być powierzona przez Ministra Skarbu związkom rewizyjnym.

§ 6. Spółdzielnie, należące do tych związków rewizyjnych, które uzyskały prawo kontroli na podstawie § 5 niniejszego rozporządzenia, czynią zadość obowiązkowi przewidzianemu w § 1 tego rozporządzenia, przedstawiając wykazy w oznaczonym terminie właściwym związkom rewizyjnym.

W razie stwierdzonego przekroczenia przepisów, zawartych w §§ 1 i 2 niniejszego rozporządzenia, związek rewizyjny obowiązany jest zawiadomić o tem właściwą władzę skarbową II instancji.

§ 7. Winni przekroczenia przepisu, zawartego w § 2 niniejszego rozporządzenia, ulegają karze, przewidzianej w § 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 czerwca 1924 r. o lichwie pieniężnej (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 574).

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministrów Skarbu oraz Sprawiedliwości z dn. 25 kwietnia 1929 r. o lichwie pieniężnej (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 282).

Poz. 71. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 6 lutego 1930 r. w sprawie zakazu wprowadzania (przywozu) i przeprowadzania (przewozu) z zagranicy papug.

Na podstawie art. 11 i 112 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673) zarządzam co następuje:

§ 1. Zabrania się wprowadzania (przywozu) z zagranicy jako też przeprowadzania (przewozu) z zagranicy przez terytorjum polskie papug wszelkiego gatunku.

§ 2. W wyjątkowych wypadkach Minister Rolnictwa może zwolnić od zakazu określonego w § 1 pod warunkami, które określi w każdym poszczególnym wypadku.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

z 24 lutego Nr. 11 Rok 1930

Poz. 72. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. w sprawie zmian i uzupełnień rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. o ustanowieniu tabeli stanowisk we władzach i urzędach państwowych.

Poz. 73. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. o zniesieniu gminy Stara Juńcza w powiecie chojnickim, województwie pomorskiem.

Poz. 74. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 roku o zniesieniu gminy wiejskiej Bielewko w powiecie kościańskim, województwie poznańskim.

Poz. 75. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 roku o zniesieniu gminy wiejskiej Darmoszewo w powiecie gnieźnieńskim, województwie poznańskim.

Poz. 76. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Góreczki Żabie w powiecie rawickim, województwie poznańskim.

Poz. 77. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Łopiennica w powiecie wągrowieckim województwie poznańskim.

Poz. 78. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. o zniesieniu gmin wiejskich Kaplin i Zwierzyniec w powiecie międzychodzkiem, województwie poznańskim.

Poz. 79. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. o zniesieniu gmin wiejskich Mielżyn Stary i Mielzynek w powiecie gnieźnieńskim, województwie poznańskim.

Poz. 80. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Poklatki w powiecie średzkim, województwie poznańskim.

Poz. 81. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 9 stycznia 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie utworzenia urzędów celnych w Zaleszczykach i Jasienowie Polnym.

Poz. 82. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 22 stycznia 1930 r. w sprawie upoważnienia urzędów celnych do przeprowadzania śledztw i rozstrzygania spraw karnoskarbowych oraz ustalenia okręgów ich terytorjalnej właściwości.

Na podstawie art. 144 ust. 4 ustawy karnej skarbowej z dnia 2 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 609) oraz zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości z dnia 15 listopada 1926 r. o wykonaniu ustawy karnej skarbowej (Dz. U. R. P. Nr. 120, poz. 693) upoważnia się do przeprowadzania śledztw oraz rozstrzygania spraw wymienione niżej urzędy celne i zarazem ustala się ich terytorjalną właściwość jak następuje:

§ 1.

Na obszarze Dyrekcji Cel	Siedziba i klasa Urzędu Celnego	Okrąg jurysdykcyjny obejmuje
Warszawa	Warszawa I kl. Łódź I kl. Sosnowiec I kl. Grajewo I kl. Zdolbunów I kl. Mikaszewice I kl. Praszka II kl. Chorzele II kl.	Województwo warszawskie z wyłączeniem powiatu mławskiego i przasnyskiego, oraz całe województwo lubelskie. Województwo łódzkie z wyłączeniem powiatu wieluńskiego. Województwo kieleckie z wyłączeniem powiatu częstochowskiego. Województwo białostockie z wyłączeniem powiatu suwalskiego, augustowskiego i grodzieńskiego. Województwo wołyńskie. Województwo poleskie. Powiat wieluński. Powiaty: mławski i przasnyski
Wilno	Wilno I kl. Turmont I kl. Zahacie I kl. Olechnowicze I kl. Stołpce I kl. Raczki I kl. Filipów II kl.	Powiaty: Wilno, Oszmiana, Lida, Szczuczyn. Powiaty: Bracław i Święciany. Powiaty: Dżisna i Postawy. Powiaty: Wilejka i Mołodeczno. Powiaty: Stołpce, Nieśwież. Baranowicze, Stoniń, Nowogródek, Woleżyn. Powiaty: Augustów, Sejny, Grodno. Powiat Suwałki.

Na obszarze Dyrekcji Cel	Siedziba i klasa Urzędu Celnego	Okrąg jurysdykcyjny obejmuje
Poznań	Łęka I kl. Sośnie I kl. Zduny I kl. Rawicz I kl. Leszno I kl. Zbąszyń I kl. Drawski Młyn I kl. Miasteczko I kl. Bydgoszcz I kl. Poznań I kl. Chojnice I kl. Gdynia I kl. Tczew I kl. Grudziądz I kl. Jamiełnik I kl. Rakowice I kl. Toruń I kl.	Powiaty: Kępno, Ostrzeszów, Powiaty: Odolanów; Ostrów, Pleszew. Powiaty: Krotoszyn, Koźmin, Jarocin. Powiaty: Rawicz, Gostyń. Powiaty: Leszno, Wolsztyn, Śmigiel, Kościan. Powiaty: Nowy Tomysł, Międzychód, Grodzisk. Powiaty: Czarnków, Szamotuły. Powiaty: Chodzież, Wyrzysk. Powiaty: Bydgoszcz, Szubin, Żnin, Inowrocław, Strzelno. Powiaty: Poznań, Śrem, Środa, Oborniki, Września, Gniezno, Wągrowiec, Mogilno. Powiaty: Chojnice, Tuchola, Sępólno, Kościerzyna. Powiaty: powiat Morski, Kartuzy. Powiaty: Tczew, Starogard. Powiaty: Grudziądz, Gniew, Świecie. Powiaty: Lubawa, Brodnica. Powiat Działdowo. Powiaty: Toruń, Chełmno, Wąbrzeźno,
Lwów	Oświęcim I kl. Kraków I kl. Muszyna I kl. Przemyśl I kl. Lwów I kl. Łupków I kl. Ławoczne I kl. Stanisławów I kl. Sniatyn—Załucze I kl. Skała n/Zbr. I kl. Husiatyn I kl. Podwołoczyska I kl. Czarny Dunajec II kl. Niedzica II kl. Zwardoń II kl. Sianki II kl. Kuty II kl.	Powiaty: Biała, Chrzanów, Oświęcim, Wadowice. Powiaty: Bochnia, Wieliczka, Myślenice, Brzesko, Dąbrowa, Mielec, Pilzno, Ropczyce, Tarnów. Kolbuszowa, Rzeszów, Kraków miasto I powiat. Powiaty: Gorlice, Grybów, Jasło, Limanowa, Nowy-Sącz. Powiaty: Brzozów, Cieszanów, Dobromil, Jarosław, Łańcut, Mościska, Nisko, Przemyśl, Przeworsk, Tarnobrzeg, Strzyżów, Lubaczów. Powiaty: Bóbrka, Gródek Jag., Jaworów, Rawa, Rudki, Sokal, Stryj, Żółkiew, Żydaczów, Brzeżany, Kamionka, Przemyślan, Radziechów, Złoczów, Brody, Lwów miasto I powiat. Powiaty: Krosno, Lisko, Sanok. Powiaty: Skole, Dolina. Powiaty: Bohorodczany, Buczacz, Kałusz, Nadwórna, Rohatyn, Stanisławów, Tłumacz, Podhajce. Powiaty: Horodenka, Kołomyja, Sniatyn. Powiaty: Zaleszczyki, Borszczów, Czortków. Powiaty: Husiatyn, Trembowla. Powiaty: Skała, Tarnopol, Zbaraż, Zborów. Powiaty: Ziemia Orawska, a z powiatu Nowy-Targ część zachodnia od gościńca Chabówka — Nowy-Targ — Poronin — Zakopane — przez Giewont do granicy. Powiaty: Ziemia Spiska, a z powiatu Nowy-Targ część wschodnia po stronie gościńca Chabówka — Nowy-Targ — Poronin — Zakopane — w przedłużeniu przez Giewont do granicy. Powiaty: Żywiec i Maków. Powiaty: Drohobycz, Sambor Stary, Sambor Nowy, Turka. Powiat Kosów.
Mysłowice	Chebzie I kl. Chorzów I kl. Katowice I kl. Lubliniec I kl. Mysłowice I kl. Rybnik I kl. Cieszyn I kl. Bielsko I kl.	Okrąg sądu grodzkiego w Rudzie. Okrąg sądu grodzkiego w Królewskiej Hucie. Okręgi sądów grodzkich w Katowicach, Mikułowie i Pszczynie. Okręgi sądów grodzkich w Lublińcu, Tarnowskich Górach i pow. częstochowski woj. kieleckiego. Okrąg sądu grodzkiego w Mysłowicach. Okręgi sądów grodzkich w Rybniku, Żorach i Wodzisławiu. Okręgi sądów grodzkich w Cieszynie, i Skoczowie. Okręgi sądów grodzkich w Bielsku i Strumieniu.

§ 2. Brak upoważnienia do przeprowadzenia śledztw i rozstrzygnięcia spraw nie pozbawia urzędu kompetencji do wykonywania czynności określonych w art. 147–149 u. k. s. i nie jest również przeszkodą przyjęcia od obwinionego prośby względnie spisanie z nim protokołu co do dobrowolnego poddania się karze (art. 176 — 181 u. k. s.) oraz przyjęcia i zarachowania złożonej w tym celu kwoty. Samo jednak rozstrzygnięcie prośby należy do urzędu, właściwego w myśl § 1 niniejszego rozporządzenia i w tym celu przesyła się temu urzędowi rzeczoną prośbę względnie protokół przy podaniu dat zarachowania przyjętej kwoty.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 6 grudnia 1926 r. w sprawie upoważnienia urzędów celnych do przeprowadzania śledztw i rozstrzygnięcia spraw karno-skarbowych oraz ustalenia okręgów ich terytorjalnej właściwości (Dz. U. R. P. Nr. 122, poz. 708) ze zmianami wprowadzonymi rozporządzeniami Ministra Skarbu z dn. 17 lutego 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 215), z dnia 18 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 597) i z dnia 12 października 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 828).

Poz. 83. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 23 stycznia 1930 r. w sprawie częściowej zmiany rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 27 października 1926 r. o radach szkolnych miejscowych na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego.

Poz. 84. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 stycznia 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie zastosowania do gminy wiejskiej Nowy Korczyn w powiecie stopnickim, województwie kieleckim przepisów ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, dotyczących gmin miejskich.

Poz. 85. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 stycznia 1930 r. o rozmieszczeniu sądów grodzkich w powiecie płockim w okręgu sądu okręgowego w Płocku.

Poz. 86. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Pracy i Opieki Społecznej z dnia 4 lutego 1930 r. w sprawie zmiany rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wojskowych z dnia 4 lipca 1922 r. do ustawy z dnia 23 marca 1922 r. w przedmiocie zaopatrzenia weteranów powstań narodowych z 1831 roku, 1848 r. i 1863 r. oraz wdów po nich.

z 26 lutego Nr. 12 Rok 1930

Poz. 87. Ustawa z dnia 22 marca 1929 r. w sprawie ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego.

Art. 1. Wybory do Sejmu Śląskiego będą przeprowadzone na podstawie przepisów dekretu z dnia 28 listopada 1918 r. o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego (Dz. P. P. Nr. 18, poz. 46) w brzmieniu ogłoszonym rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 lipca 1922 r.) (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 528 z dnia 2 sierpnia 1922 r.), a opierającym się na rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1922 r. w przedmiocie ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego ze zmianami, wyszczególnionymi w art. 2 niniejszej ustawy.

Art. 2. 1) Art. 1 dekretu z dnia 28 listopada 1918 r. w brzmieniu, ogłoszonym rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 528) ma brzmieć:

„Wyborcą do Sejmu Śląskiego jest każdy obywatel Rzeczypospolitej Polskiej bez względu na płeć, który w dniu ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wyborach do Sejmu Śląskiego (art. 12 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29-go lipca 1922 r., Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 528) ma ukończonych 21 lat życia, mieszka przynajmniej od przedednia zarządzenia wyborów na obszarze województwa śląskiego i w myśl postanowień niniejszego dekretu prawa tego nie jest pozbawiony“.

2) Art. 9 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 528) ma brzmieć:

„Dla przeprowadzenia wyborów obszar Województwa śląskiego dzieli się na trzy okręgi wyborcze, jak następuje:

Okrąg Nr. 1 z siedzibą Głównej Komisji Wyborczej w Cieszynie obejmuje: miasto Bielsko, powiat Bielsko, powiat Cieszyn, powiat Pszczyna z wyjątkiem gminy Paniowy i powiat Rybnik z wyjątkiem gmin: Bujaków, Chudów, Gerałtowice, Paniówki i Przyszowice. Okrąg ten wybiera 18 posłów.

Okrąg Nr. 2 z siedzibą Głównej Komisji Wyborczej w Katowicach obejmuje miasto Katowice, powiat Katowice oraz gminy: Ruda, Bujaków, Chudów, Gerałtowice, Paniowy, Paniówki i Przyszowice. Okrąg ten wybiera 15 posłów.

Okrąg Nr. 3 z siedzibą Głównej Komisji Wyborczej w Królewskiej Hucie obejmuje miasto Królewska Huta, powiat Świętochłowice z wyjątkiem gminy Ruda, powiat Tarnowskie Góry i powiat Lubliniec. Okrąg ten wybiera 15 posłów.“

3) Art. 11 wymienionego wyżej rozporządzenia otrzymuje brzmienie:

„Wybory poselskie będą zarządzane przez Prezydenta Rzeczypospolitej”.

4) W art. 15 tegoż rozporządzenia słowa: „Tymczasową Radę Wojewódzką” zmienia się na słowa: „Śląską Radę Wojewódzką”.

5) Ustęp 1 art. 26 tego rozporządzenia otrzymuje brzmienie:

„Osoby, powołane na członków komisji wyborczych, które uchylają się po przyjęciu wyboru od spełnienia swoich obowiązków bez usprawiedliwionej przyczyny, ulegną karze grzywny od 20 do 100 zł. ukaranie po raz trzeci powoduje wykreślenie z listy członków komisji.”

6) Art. 27 tego rozporządzenia otrzymuje brzmienie:

„Członkowie komisji wyborczych, o ile wskutek udziału w pracach wyborczych ponieśliby dotkliwy uszczerbek w swym zarobku dziennym, otrzymują za dni rzeczywistej pracy diety, o ile mieszkają poza miejscem urzędowania również zwrot kosztów podróży.

Wysokość diet i kosztów podróży określi wojewoda śląski po wysłuchaniu opinii Śląskiej Rady Wojewódzkiej”.

7) Art. 58 tego rozporządzenia otrzymuje brzmienie:

„Przewodniczący może usunąć z lokalu wyborczego osoby, które zakłócają spokój lub agitują; w razie zaś usiłowania ponownego wejścia skazać je na grzywnę do 50 zł.”

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia i traci swą moc obowiązującą z dnem ogłoszenia ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego Wojewódzkiego, uchwalonej przez Sejm Śląski, zgodnie z postanowieniami art. 14 i 15 ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 r. zawierającej statut organiczny dla województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 73 poz. 497).

Art. 4. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Sprawiedliwości.

Poz. 88. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. o statystyce ruchu towarów na drogach wodnych śródlądowych.

z 28 lutego Nr. 13 Rok 1930

Poz. 89. Ustawa z dnia 12 lutego 1930 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. w przedmiocie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. z r. 1928 Nr. 3, poz. 18).

Art. 1. W art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 23 grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 3 poz. 18) umieszcza

się po punkcie 2 nowy punkt 3 w następującem brzmieniu:

„uchwały Sejmu, powzięte w myśl art. 44 ust. 7 Konstytucji, uchylające wyżej w punkcie 2 wymienione rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, a podpisane przez Marszałka Sejmu”.

Art. 2. Po art. 3 powyższego rozporządzenia wstawia się nowy w brzmieniu następującem:

„Uchwały sejmowe, wymienione w art. 1 p. 3, winny być ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w ciągu dni trzech od chwili ich powzięcia”.

Art. 3. Art. 4 ustęp 2 rozporządzenia zmienia się w ten sposób, że w miejsce słów: „czy akt podpada pod postanowienia art. 1” umieszcza się następujące słowa: „czy wymienione w art. 1 punkt 6 rozporządzenia mają być ogłoszone w Dzienniku Ustaw”.

Art. 4. Numerację punktów 3 do 9 art. 1 powyższego rozporządzenia przesuwają się o jeden.

Również przesuwają się o 1 numerację artykułów 4 do 10.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. O ile jednak chodzi o wymienione w art. 1 punkt 3 uchwały Sejmu, ma ona zastosowanie także do tych uchwał sejmowych, które powzięte zostały jeszcze przed ogłoszeniem niniejszej ustawy.

Poz. 90. Ustawa z dn. 26 lutego 1930 r. o wypłacie części zaległego dodatku mieszkaniowego za r. 1928 funkcjonariuszom państwowym, sędziom, prokuratorom, osobom wojskowym oraz emerytom, wdowom i sierotom.

Art. 1. Funkcjonariuszom państwowym, sędziom i prokuratorom, osobom wojskowym, pracownikom kontraktowym, jak również osobom, otrzymującym zaopatrzenie emerytalne, wdowie lub sierocie na podstawie ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 6, poz. 46) i na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1929 r. o zaopatrzeniu emerytalnem etatowych pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” i o zaopatrzeniu pozostałych po nich wdów i sierot oraz o odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 448) przyznaje się 1/3 część różnicy pomiędzy kwotą dodatku na mieszkanie, wypłaconego, względnie przypadającego do wypłaty, w myśl obowiązujących przepisów prawnych w czasie od 1 stycznia do 31 grudnia 1928 r., a kwotą, która przypadłaby

do wypłaty w powyższym czasokresie, gdyby wzrost dodatku na mieszkanie nie został wstrzymany z dniem 31 grudnia 1925 r. na podstawie art. 1 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129, poz. 918).

Art. 2. Nieetatowym pracownikom kolejowym stałym dziennie płatnym, objętym art. 102, 103 i 116 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), pracownikom dziennie płatnym, pobierającym wynagrodzenie według grup uposażenia pracowników państwowych, oraz osobom, uprawnionym do pobierania zaopatrzenia emerytalnego na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 września 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 551), przyznaje się wzajemian dodatku mieszkaniowego jednorazowy zasiłek w wysokości 20% ich miesięcznego wynagrodzenia, względnie zaopatrzenia.

Art. 3. Przy wypłatach kwot, określonych w art. 1 i 2, mają analogiczne zastosowanie postanowienia rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 sierpnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 632), z dnia 13 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 699), z dnia 26 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 902) i z dnia 17 grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 112, poz. 948).

Art. 4. Wydatek, związany z wypłatą kwot, określonych w art. 1 i 2 niniejszej ustawy, funkcjonariuszom państwowym administracji, oraz emerytom, wdowom i sierotom, zostanie pokryty z zapasów kasowych, powstałych z nadwyżki budżetowej, osiągniętej w r. 1929/30.

Wydatek, spowodowany wypłatą kwot, określonych w art. 1 i 2, funkcjonariuszom przedsiębiorstw i monopolów państwowych, oraz emerytom, wdowom i sierotom, pobierającym zaopatrzenie z funduszków przedsiębiorstw i monopolów państwowych, zostanie pokryty z własnych wpływów tychże przedsiębiorstw i monopolów państwowych bez zmniejszenia przewidzianej w art. 3 ustawy skarbowej wpłaty tych przedsiębiorstw i monopolów do Skarbu Państwa, względnie bez podwyższenia dopłaty Skarbu Państwa do niektórych przedsiębiorstw. Wyjątek stanowią przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” i Monopol Tytoniowy, których wpłata do Skarbu Państwa może być odpowiednio zmniejszona.

Art. 5. Wydatek, spowodowany wypłatą kwot, określonych w art. 1 i 2, osobom, wymienionym w art. 4 ust. 1, będzie wykazany w osobnym zamknięciu rachunkowym, stanowiącym załącznik do ogólnego zamknięcia rachunków za okres budżetowy 1929/30.

Wydatek, spowodowany wypłatą kwot, określonych w art. 1 i 2, osobom, wymienionym w art. 4 ust. 2, będzie wykazany w osobnej pozycji w sprawozdaniu z wykonania pla-

nów finansowo-gospodarczych przedsiębiorstw i monopolów państwowych.

Art. 6. Kwoty, określone w art. 1 i 2, będą płatne w dniu 1 marca 1930 r.

Art. 7. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Skarbu oraz wszystkim innym ministrom we właściwym każdemu z nich zakresie działania.

Art. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 91. Ustawa z dnia 26 lutego 1930 r. o uregulowaniu niedokładności w ustaleniu kredytów w § 10 wydatków zwyczajnych części 2-a Sejm i części 2-b Senat budżetu na rok 1929/30.

Poz. 92. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 lutego 1930 roku w sprawie ogłoszenia uchwały Sejmu uchylającej Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 398 i 399.

Na mocy art. 44 Konstytucji i art. 1 pkt. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. z r. 1928 Nr. 3, poz. 18) w brzmieniu ustawy z dnia 12 lutego 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 89) oraz na podstawie art. 6 tej ustawy zarządzam co następuje:

§ 1. Sejm Rzeczypospolitej powziął w dniu 19 września 1927 r. uchwałę, którą niniejszem, jako podpisaną przez Marszałka Sejmu, ogłasza się jak następuje:

„Na podstawie art. 44 ustęp ostatni Konstytucji Sejm uchyla rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1927 r. o prawie prasowym oraz rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1927 r., zmieniające niektóre postanowienia ustaw karnych o rozpowszechnianiu nieprawdziwych wiadomości i o zniewagach (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 398 i 399).” (—) M. Rataj.

§ 2. Wykonanie niniejszego zarządzenia porucza się Ministrom Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Skarbu.

§ 3. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 93. Traktat koncyliacyjno-arbitrażowy między Polską a Węgrami, podpisany w Warszawie dnia 30 listopada 1928 roku.

Poz. 94. Oświadczenie rządowe z dnia 12 lutego 1930 roku w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Traktatu koncyliacyjno-arbitrażowego między Polską a Królestwem Węgierskiem, podpisanego w Warszawie dnia 30 listopada 1928 roku.

Poz. 95. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. w sprawie powołania urzędu Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami.

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. o utworzeniu urzędu Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami, grożącemi Państwu klęską powszechną (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 388) zarządza się co następuje:

§ 1. Powołuje się urząd Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami na czas od dnia 1 stycznia 1930 r. do 31 grudnia 1930 r.

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 96. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 lutego 1930 roku w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 27 lipca 1929 r. o obowiązku odbywania jednorocznej praktyki szpitalnej przez lekarzy.

Na podstawie art. 2 i 25 ustawy z dnia 2 grudnia 1921 r. w przedmiocie wykonywania praktyki lekarskiej w Państwie Polskiem (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 762), art. 1 ustawy z dn. 28 listopada 1923 r. w przedmiocie zniesienia Ministerstwa Zdrowia Publicznego (Dz. U. R. P. Nr. 131, poz. 1060) i § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 stycznia 1924 r. w przedmiocie rozdziału kompetencji Ministra Zdrowia Publicznego (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 86) zarządzam co następuje:

§ 1. W § 8 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lipca 1929 r. o obowiązku odbywania jednorocznej praktyki szpitalnej przez lekarzy (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 484) zamiast słów: „po upływie sześciu miesięcy po dniu jego ogłoszenia” wstawia się słowa: „z dniem 1 lipca 1930 r.”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 marca 1930 r.

Poz. 97. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 lutego 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu

w sprawie zatwierdzania uchwał niektórych związków komunalnych o poborze opłat za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa.

Na podstawie art. 36 punkt b), 37 ust. 2 oraz 42 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) w związku z art. 19 ustęp drugi rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 361) zarządza się co następuje:

§ 1. Paragraf drugi rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 lutego 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 356), uzupełniony rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 772), uzupełnia się przez dodanie punktu o następującem brzmieniu:

„j) zatwierdzania uchwał związków komunalnych w sprawie pobierania opłat na pokrycie kosztów, związanych z przeprowadzeniem urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w związku z art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 361), podlegających zatwierdzeniu w trybie wskazanym w art. 42 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 98. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 stycznia 1930 r. w przedmiocie uprawy tytoniu w roku 1930 *)

§ 1. Uprawa tytoniu dozwolona jest w następujących okręgach:

I. w borszczowskim okręgu, obejmującym w województwie tarnopolskim powiat borszczowski, wschodnią część powiatu zaleszczyckiego po zachodnie granice miasta Zaleszczyki i gmin Dobrowlany, Bedrykowce i Holihłady oraz gminy Bosyry, Czarnokoniecka-Wola, Krzywienkie, Siekierzyńce, Wasylków i Zielona w powiecie kopyczyńskim,

II. w jagiellońskim okręgu, obejmującym:

a) w województwie tarnopolskim powiaty: czortkowski, kopyczyński z wyłączeniem gmin, należących do okręgu borszczowskiego, skałacki, trembowelski, zaleszczycki z wyłączeniem wschodniej jego części, należącej do okręgu borszczowskiego, zbaraski, oraz

b) w województwie stanisławowskim gminy powiatu horodeńskiego Chmielowa, Czernelica, Horodnica, Kolanki, Michalce, Potoczyska i Repużyńce,

*) w wyjątkach.

III. w okręgu monasterzyskim, obejmującym:

- a) w województwie tarnopolskim powiaty buczacki i podhajecki oraz
- b) w województwie stanisławowskim powiat rohatyński i gminy Łuka, Piotrków, Siekierczyn i Uniż w powiecie horodeńskim.

IV. w okręgu zabłotowskim, obejmującym w województwie stanisławowskim powiat horodeński z wyjątkiem gmin, włączonych do okręgu jasielskiego i do okręgu monasterzyskiego, powiat kołomyjski i śniatyński,

V. w wołyńskim okręgu, obejmującym w województwie wołyńskim powiat dubieński z wyłączeniem gmin Sudobicze, Krupiec i Radziwiłłów, powiat krzemieniecki z wyłączeniem gminy Bereźce, powiat rówieński z wyłączeniem gminy Klewań i powiat zdołbunowski z wyłączeniem gmin Mizocz, Buderaż i Nowomalin.

VI. w lubelskim okręgu, obejmującym w województwie lubelskim powiat chełmski z wyłączeniem gmin Bukowa, Olchowiec i Cyków, w tej ostatniej gminie bez miejscowości Kulik, powiaty hrubieszowski, krasnostawski, lubelski, powiat puławski z wyłączeniem gmin Gołęb, Irena, Zyrzyń, Wola-Czołnowska i Rybitwy, powiat tomaszowski z wyłączeniem gmin, Pasięki i Majdan-Sopocki, powiat zamojski z wyłączeniem gmin Krasnobród, Radecznicza i Terespol oraz gminy Niemce, Łuck, Samokleski i Spiczyn w powiecie lubartowskim.

VII. w grodzieńskim okręgu, obejmującym w województwie białostockim powiat augustowski, grodzieński z wyjątkiem miejscowości Łunna, Mosty i Skidel i powiat wołkowyski z wyjątkiem miejscowości Piaski, Roś, Wołkowysk i Zelwa.

VIII. w pomorskim okręgu, obejmującym w województwie pomorskim powiat grudziądzki, północno-zachodnią część powiatu wąbrzeskiego do linii kolei Jabłonowo—Kowalewo—Chełmża z włączeniem gmin leżących bezpośrednio przy tej linii kolejowej po jej przeciwnej stronie, północno-wschodnią część powiatu chełmińskiego do linii szosy Chełmża—Chełmno—Świecie z włączeniem gmin leżących bezpośrednio przy tej szosie po jej przeciwnej stronie oraz w powiecie świeckim gminy, położone wzdłuż wybrzeża Wisły z wyłączeniem gmin, leżących na południe od szosy Chełmno—Świecie.

IX. w śląskim okręgu obejmującym gminę Lubomję w powiecie rybnickim w województwie śląskim.

X. w okręgu miechowskim, obejmującym powiat miechowski w województwie kieleckim.

§ 6. Do udzielania pozwoleń na uprawę tytoniu powołane są:

1) dla borszczowskiego okręgu uprawy tytoniu—Urząd wykupu tytoniu w Borszczowie,

2) dla jasielskiego okręgu — Urząd wykupu tytoniu w Jasieli,

3) dla monasterzyskiego okręgu — Państwowa fabryka wyrobów tytoniowych w Monasterzyskach,

4) dla zabłotowskiego okręgu — Urząd wykupu tytoniu w Zabłotowie,

5) dla wołyńskiego okręgu — Urząd wykupu tytoniu w Krzemieńcu,

6) dla lubelskiego okręgu — Urząd wykupu tytoniu w Lublinie,

7) dla grodzieńskiego okręgu—Państwowa fabryka wyrobów tytoniowych w Grodnie,

8) dla pomorskiego okręgu — urząd wykupu tytoniu w Grudziądzu,

9) dla śląskiego okręgu — Państwowa fabryka wyrobów tytoniowych w Wodzisławiu,

10) dla miechowskiego okręgu — Dyrekcja Polskiego Monopoli Tytoniowego.

§ 12. Grunt poddany uprawie tytoniu winien stanowić jedną nierozdzieloną całość oraz posiadać regularną figurę geometryczną, możliwie kształt prostokąta. Wyjątkowo może urząd względnie zakład monopoli tytoniowego, powołany do udzielania pozwoleń na uprawę tytoniu w dwóch lub więcej oddzielnych kawałkach gruntu o wymiarach jednak nie mniejszych jak połowa najniższego wymiaru, oznaczonego w § 5 dla plantacji tytoniu.

§ 13. Zmiana gruntu, oznaczonego w pozwoleniu na uprawę tytoniu, na inny może nastąpić tylko za uprzednim zezwoleniem urzędu względnie zakładu monopoli tytoniowego, który wydał pozwolenie na uprawę tytoniu.

Podania o zezwolenie na zmianę gruntu, zgłoszonego pod uprawę tytoniu, na inny należy składać najpóźniej do dnia 15 maja 1930 roku.

Uprawę tytoniu przez upoważnionego plantatora na innym gruncie, niż wymieniony w pozwoleniu na uprawę tytoniu, uważa się w myśl art. 60 ustawy karnej skarbowej z dnia 1 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 609) za niedozwoloną

§ 19. Uprawa innych ziemiopłodów pomiędzy roślinami tytoniowymi jest zakazana,

§ 20. Produkcja liści odrostowych jest zabroniona.

§ 33. Na zasadzie art. 21 ustawy o monopoli tytoniowym wójtowie (naczelnicy gmin) obowiązani są wspierać organa, powoływane do wykonywania nadzoru nad uprawą tytoniu, w wykonywaniu ich czynności i uczestniczyć na żądanie tych organów w ich czynnościach, wreszcie podawać zgodnie z prawdą informacje w sprawach uprawy tytoniu.

Zarządom gmin wypłacać będzie Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego za każdy dzień asystencji, udzielonej na żądanie organów nadzorczych monopolu tytoniowego, wynagrodzenie w wysokości 5 złotych.

Poz. 99. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 19 lutego 1930 r. w sprawie ustalenia okręgów hodowlanych.

Na podstawie art. 1 i 13 ustawy z dnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami (Dz. U. R. P. Nr. 121, poz. 868) zarządzam co następuje:

§ 1. Niżej wymienione powiaty i gminy, niezaliczone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa z dnia 1 września 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 736) do okręgów hodowlanych, zalicza się do tych okręgów w sposób wskazany w §§ 2-4.

§ 2. Do okręgu hodowlanego bydła nizinnego czarno-białego zalicza się:

w województwie kieleckiem

powiat zawierciański

oraz w powiecie jędrzejowskim

gminy: Jędrzejów, Mierzwin, Mstyczów, Nagłowice, Nawarzyce, Przysław, Raków, Sędziszów, Wodzisław,

w powiecie opatowskim

gminy: Bodzechów, Czyżów Szlachecki, Ćmielów, Lasocin, Opatów miasto, Opatów wieś, Ożarów, Wojciechowie,

w powiecie sandomierskim

gminy: Dwikozy, Jurkowice, Klimontów, Koprzywnica, Lipnik, Łonów, Obrazów, Samborzec, Sandomierz, Wilczyce, Zawichost,

w powiecie włoszczowskim

gminy: Irządze, Moskarzew, Rokitno, Słupia, Szczekociny;

w województwie krakowskim

w powiecie bocheńskim

gminy: Baczków, Barczków, Besów, Bieńkowice, Bochnia, Bogucice, Borek, Bratucice, Brzezie, Brzeźnica, Buczków, Cerekiew, Chełm, Chobot, Chodenice, Chrość, Cikowice, Damienice, Dąbrowa, Dąbrówka, Drwinia, Dziewin, Gawłów, Gawłówek, Gorzków, Grobla, Grodkowice, Jodłówka, Kłaj, Kolanów, Krakusowice, Krzeczów, Krzyżanowice Małe, Krzyżanowice Wielkie, Książnice, Łapczyca, Łazy, Łęzkowice, Łysokanie, Majkowice, Mikuszowice, Moszczenica, Niedary, Niepołomice, Okulice, Ostrów Królewski, Ostrów Szlachecki, Pierzchowiec, Pierzchów, Podborze, Podłęże, Popędzyna, Proszówki, Rzewawa, Siedlec, Słomka, Stanłutki, Stanisławice, Świnarów, Szarów, Targowisko, Trawniki, Trynitatis, Ujście Solne, Wola Batorska, Wola Drwińska, Wola Zabierzowska, Wrzepia, Wyżycze, Zabierzów, Zatoła,

w powiecie brzeskim

gminy: Białoliny Radłowskie, Białoliny Szlacheckie, Bielcza, Biskupice Radłowskie, Bogumiłowice, Borzęcin, Brzesko, Brzezowiec-Słotwina, Dąbrówka Morska, Dołęga, Górka, Jasień, Kopacze Książę, Kwików, Łęki, Łętowice, Marcinkowice, Maszkienice, Mokrzyska, Niedzieliska Nivka, Pojawie, Przyborów, Przybysławice, Radłów, Rajska, Rudy Rysie, Ryłowa, Rzachowa, Sterkowice, Strzelce Małe, Strzelce Wielkie, Szczepanów, Szczurowa, Wał-Ruda, Wokowice, Wola Przemyskowska, Wola Radłowska, Zabawa, Zaborów, Zdrochec,

w powiecie chrzanowskim

gminy: Brzezinka, Czatkowice, Krzeszowice, Niegoszowice, Pisary, Radwanowice, Rudawa, Siedlec, Zbik,

w powiecie krakowskim

gminy: Balice, Batowice, Bibice, Bielany, Bieńczyce, Bodzów, Bolechowice, Boleń, Borek Fatęcki, Borek Szlachecki, Bosutów, Branice, Bronowice Małe, Bronowice Wielkie, Brzezie, Budzyń, Burów, Chełm, Cholerzyn, Chrosna, Czulice, Czyżyny, Dąbrowa Szlachecka, Dojazdów, Dziekanowice, Garlica Murowana, Giebułtow, Głęboka, Gólkowice, Grębałów, Jeziorzany, Jugowice, Kantorowice, Karniowice, Karniów, Kleszczów, Kobierzyn, Kobylany, Kocmyrzów, Kopanka, Korabniki, Kosocice, Kościelniki, Kostrze, Kryspinów, Krzesławice, Krzystoforzyce, Kurdwanów, Liszki, Lubocza, Łusina, Łągowie, Łęg, Łuczanowice, Mistrzejowice, Modlnica, Modlniczka, Mogiła, Mydlniki, Nowa Wieś Szlachecka, Olszanica, Opatkowice, Pękowice, Piaski Wielkie, Piekary, Pleszów, Prądnik Biały, Prądnik Czerwony, Prokocim, Prusy, Przegożały, Przylasek Rusiecki, Pychowice, Raciborowice, Rajska, Rakowice, Rączna, Ruszcza, Rząska, Samborek, Siarczana Góra, Słdzina, Skawina, Skotniki, Soboniewice, Sulechów, Swoszowice, Szczyllice, Ściejowice, Tomaszowice, Tonie, Trojanowice, Tyniec, Ujazd, Wadów, Węgrze, Węgrzynowice, Więckowice, Witkowice, Wola Duchacka, Wola Justowska, Wolica, Wołowice, Wróblowice, Wrótenice, Wyciąże, Zabierzów, Zastów, Zbydniowice, Zelków, Zestawice, Zielonki,

w powiecie tarnowskim

gminy: Biała, Bobrowniki Małe, Bobrowniki Wielkie, Chyszów, Dąbrówka Infułacka, Główna, Gumniska, Ilkowice, Komorów, Koszyce Małe, Koszyce Wielkie, Łęg ad Partyn, Mikołajowice, Niedomice, Ostrów, Rudka, Siedlec, Świerczków Tarnów, Wierzchosławice, Zbylitowska Góra, Zgłobice,

w powiecie wielickim

gminy: Bierzanów, Biskupice, Bodzanów, Bogucice, Brzegi, Bugaj, Chorągiewka, Czarnochovice, Grabie, Grabówki, Janowice, Klasno, Korkotów, Koźnice Małe, Koźnice Wielkie, Krzyszkowice, Lednica Górna, Lednica Niemiecka, Mała Wieś, Mietniów, Ochmanów, Ochojno, Pawlikowice, Podstolice, Przebieczany, Przewóz Raciborsko, Rożnowa, Rybitwy, Rząka, Rzeszo-

tary, Siercza, Słomiróg, Strumiany, Suchoraba, Sułków, Sułów, Surówki, Sygnieców, Szczyglów, Śledziejowice, Tomaszkowice, Trąbki, Węgrze Wielkie, Wieliczka, Zabawa, Zabłocie, Zagórze, Zakrzów, Zborówek;

w województwie lwowskiem

w powiecie przemyskim

gminy: Aksmanice, Boratycze, Borszowice, Brylińce, Bybło, Cyków, Darowice, Drozdowice, Fredropol, Gdeszyce, Grochowce, Hermanowice, Hruszatycze, Kłokowice, Kulażyce, Koniusza, Koniuszki, Kormanice, Kupiatycze, Malhowice, Miżyniec, Młodowice, Niżankowice, Orły, Paćkowice, Podmojsce, Polska Marynka, Rożubowice, Sanoczany, Sierakośce, Sólca, Stanisławczyk, Stroniowice, Waclawice, Wielunice, Witoszyńce, Zabłotce, Zrotowice, |

w powiecie samborskim

gminy: Babina, Barańcycze, Bereźnica Rustykałna, Bereźnica Szlachecka, Bilina Wielka, Bilinka Mała, Biskowice, Brzegi, Brześciany, Bukowa, Burczyce Nowe, Burczyce Stare, Byków, Bylice, Chlewiska, Czaple, Czerchawa, Czukiew, Czystki, Dąbrówka, Dorożów, Dublany, Glinne, Głęboka, Hordynia Rustykałna, Hordynia Szlachecka, Horodyszcze, Humieniec, Janów, Kalinów, Kornalowice, Kornice, Kotowania, Kownice, Kranzberg, Krużyki, Kulczyce Rustykałne, Kulczyce Szlacheckie, Lutowiska, Łanowice, Łąka Rustykałna, Łąka Szlachecka, Majnicz, Maksymowice, Mistkowice, Mokrzan, Mrozowice, Nadyby, Nowoszyce, Olszanik, Ortyńce, Ozimina, Pianowice, Piniany, Prusy, Radłowice, Rajtarowice, Rakewa, Rogóźno, Sadkowice, Sambor, Sasiadowice, Siekierczyce, Sielec, Srzalkowice, Stupnica, Stupnica Polska, Szade, Tatary, Torczynowice, Torchanowice, Uherce Zapłatyńskie, Waniowice, Więckowice, Wojutyce, Wola Baraniecka, Wolica Polska, Wołoszcza, Wykoty, Zadniestrze, Zarajsko,

w powiecie tarnobrzskim

gminy: Baranów, Domacyny, Dymitrów, Duży, Dymitrów Mały, Dzików, Kajmów, Koćmierzów, Machów, Miechocin, Nadbrzez, Nagnajów, Ostrówek, Siedleszczany, Sielec Tarnobrzeg, Wielowieś, Zakrzów, Zarzekowice,

w powiecie żółkiewskim

gminy: Artasów, Czystynię, Dalnicz Dorosów Mały, Dorosów Wielki, Dziębki, Hrebeńce, Kłodno, Kłodzienko, Koszelów, Kulików, Kunin, Macoszyn, Mierzwica, Mochylany, Mokrotyń, Mokrotyń Kolonja, Nadycze, Nahorce, Nowe Sioło, Pieczychwosty, Przemiwółki, Skwarzawa Stara, Sopotyn, Stanisłowska, Strzemiń, Sulimów, Udnów, Wiesenberg, Zwertów, Żółtańce;

w województwie stanisławowskiem

w powiecie żydaczowskim

gminy: Czernica, Demnia, Drohowyże, Mikołajów, Nadiatycze, Piaseczna, Rozwadów, Rudniki, Uście, Weryń;

w województwie tarnopolskiem

w powiecie Kamionka Strumiłowa

gminy: Banunin, Busk, Chreniów, Derewiany, Dernów, Dziedzitów, Horpin, Jagonia, Jakimów, Jamne, Kamionka, Strumiłowa, Kędzierzawce, Kozłów, Krzywulanka, Kupcze, Lisko, Łany Polskie, Łany Niemieckie, Łapajówka, Łodyna Nowa, Milatyn Nowy, Milatyn Stary, Nahorce Małe, Niesłuchów, Nowosiółki Liskie, Obydów, Ostrów, Podzamcze, Rakobuty, Ruda Sielecka, Rusiów, Rzepniów, Sapieżanka, Sokołów, Spas, Streptów, Tadanie, Ubinie, Wyrów, Żelechów Mały, Żelechów Wielki, Żuratyń,

w powiecie złoczowskim

gminy: Bałuczyn, Bełzec, Bezbrudy, Biały Kamień, Bieniów, Bołożynów, Boniszyn, Bortków, Bużek, Chilczyce, Chwatów, Czystki, Firlejówka, Folwarki Horodyłów, Jelechowice, Jużkowice, Kniaże, Kołtów, Konty, Krasne, Kutkorz, Lackie Małe, Lackie Wiekie, Łuka, Mitulin, Nowosiółki, Olesko, Olszanica, Olszanka Mała, Ostrowczyk Polny, Ożydów, Pietrycze, Płuchów, Poczapy, Podhorce, Podlesie, Podlipce, Przewłoczna, Rozwał, Sasów, Skniłów, Skwarzawa, Sobolówka, Sokołówka, Stronibaby, Strutyn, Ścianka, Uciszków, Usznia, Zahorze, Zakomarze, Zarwanica, Zarzecze, Złoczów, Żulice;

w województwie warszawskim

powiaty: gostyniński łowicki, płocki i płoński, oraz w powiecie ciechanowskim

gminy: Bartoły, Ciechanów, Gołym, Grudusk, Ojrzeń, Opinogóra, Sońsk, Zalesie oraz część gminy Nużewo i część gminy Reglin położone po prawej stronie linii kolejowej Warszawa - Mława,

w powiecie lipnowskim

gminy: Bobrowniki, Chalin, Czarne, Dobrzejewice, Dobrzyń nad Wisłą, Jastrzębie, Kikoł, Kłokock, Lipno, Mazowsze, Nowogród, Obrowo, Oleszno, Ossówka, Szpetal, Tłuchowo,

w powiecie rypińskim

gminy: Chrostkowo, Czermin, Dobrzyń nad Drwęcą, Dzierżno, Gójsk, Osiek, Płonne, Pręcki, Rypin, Sokołowo, Starorypin, Wapielsk, Żale.

§ 3. Do okręgu była jednomaściłego polskiego (w odmianach od czerwonej do myśzatej) zalicza się:

w województwie kieleckiem

powiat łżecki

oraz w powiecie jędrzejowskim

gminy: Brzegi, Małogoszcz, Sobków, Węglęszyn i Złotniki,

w powiecie opatowskim

gminy: Baćkowice, Boksycze, Częstocice, Gęsice, Grzegorzewice, Iwaniska, Julianów, Kunów, Łagów, Malkowice, Modliborzyce, Ostrowiec, Piórków, Rembów, Ruda Kościelna, Sadowie, Waśniów,

w powiecie sandomierskim

gminy: Osiek, Połaniec, Rytwiany, Staszów, Tursko-Wielkie, Wiśniowa,

w powiecie włoszczowskim

gminy: Chrzastów, Dobromierz, Kluczewsko, Krasocin, Kurzelów, Lelów, Oleszno, Radków, Secemin, Włoszczowa Miasto, Włoszczowa Wieś;

w Województwie krakowskiem
powiat ropczycki**oraz w powiecie bocheńskim**

gminy: Bełdno, Boczów, Borowna, Brzezowa, Buczyna, Bytomsko, Chronów, Chrostowa, Cichawa, Cichawka, Czyżów, Dąbrowica, Dołuszyce, Gierczyce, Grabie, Grabina, Jarosówka, Kamionna, Kamyk, Kępanów, Kierlikówka, Kłęczany, Kobyle, Kobylec, Kopaliny, Królówka, Kurów, Leksandrowa, Leszczyna, Lipnica Dolna, Lipnica Górna, Lipnica Murowana, Lubomierz, Łapanów, Łakta Dolna, Łakta Górna, Łomna, Marszowice, Niegowić, Nieprzeźnia, Nieszkowice Małe, Nieszkowice Wielkie, Niemiarów, Nieznanowice, Olchawa, Pogwizdów, Połom Duży, Rajbrot, Rdzawa, Rozdziele, Rzegocina, Sobolów, Stradomka, Szczytniki, Świątniki, Tarnawa, Trzciana, Ubrzeż, Ujazd, Wiatowice, Wieniec, Wieruszyce, Wiśnicz Mały, Wiśnicz Nowy, Wiśnicz Stary, Wola Nieszkowska, Wola Wieruszycka, Wolica, Zawada, Zborczyce, Zbydniów,

w powiecie brzeskim

gminy: Będzieszyca, Biesiadki, Bieśnik, Biskupice Melsztyńskie, Borowa, Charzewice, Czchów, Dębno, Dobrocież, Doły, Drużków Pusty, Dzierżaniny, Faliszowice, Faściszowa, Filipowice, Gnojnik, Gosprzydowa, Grabno, Gwoździec, Iwkowa, Jadowniki, Jastew, Jaworsko, Jurków, Kąty, Kończyska, Leniowa, Lusławice, Łoniowy, Łopoń, Łukanowice, Łysa Góra, Miłówka, Niedźwiedza, Okocim, Olszowa, Olszyn, Paleśnica, Perła, Piaski-Drużków, Połom Mały, Porąbka Iwkowska, Poręba Spytkowska, Roztoka, Ruda Kameralna, Rudka, Słona, Stróż, Sufczyn, Tworkowa, Tymowa, Uszew, Wesołów, Wielka Wieś, Więckowice, Wojakowa, Wojnicz, Wola Dębińska, Wola Stróżka, Wytrzyszczka, Zakliczyn, Zakrzów, Zawada Lanckorońska, Zawada Uszewska, Zdonia, Złota, Zerków,

w powiecie chrzanowskim

gminy: Alwernia, Babice, Balin, Bobrek, Bołęczyn, Brodła, Byczyna, Ciężkowice, Chełmek, Chrzanów, Czerna, Dąb, Dąbrowa, Długoszyn, Dubie, Dulowa, Filipowice, Frywałd, Gorzów, Górka, Góry Luszowskie, Gromiec, Grójec, Janów, Jaworzno, Jeleń, Karniowice, Kwaczała, Lgota, Libiąż Mały, Libiąż Wielki, Luszowice, Mętków, Miękinia, Mirów, Młoszowa, Młynka, Moczydło, Myślachowice, Nielepice, Nieporaz, Nowa Góra, Nowojowa Góra, Okleśna, Olszyny, Ostreżnica, Paczółtowice, Piła Kościelecka, Piłża, Płoki, Podłęże, Pogorzyce, Poręba-Żegoty, Psary, Regulice, Rozkochów, Rudno, Sanka, Siersza, Szczakowa, Tenczynek, Trzebnia, Trzebionka, Wodna, Wola Filipowska, Wyglezów, Zagórze, Zalas, Żary, Żarki, Źródła,

w powiecie krakowskim

gminy: Aleksandrowice, Baczyn, Brzostkownia, Brzyczyna Dolna, Burów, Chorowice, Czernichów, Czernichówek, Czułów, Czułówka, Facimiech, Gaj, Gołuchowice, Jurczyce, Kamień, Kaszów, Kłokoczyn, Konary, Krzęcin, Kulerzów, Libertów, Mników, Mogilany, Morawica, Ochodza, Olszowice, Polanka, Haller, Pozowice, Przeginia Duchowna, Przeginia Narodowa, Radziszów, Rusocice, Rybna, Rzozów, Świątniki Górne, Włosz, Wrzawowice, Zagacie, Zelczyna,

w powiecie myślenickim

gminy: Bojańczyce, Brzezowa, Czasław, Czechówka, Dobczyce, Dziekanowice, Fałkowiec, Glińców, Gruszów, Hucisko, Kawec, Kędzierzyna, Kobielnik, Komorniki, Kornatka, Krzesławice, Krzyworezka, Kunice, Kwapińka, Lipnik Mierzeń, Niezdów, Nizowa, Nowa Wieś, Podolany, Poznachowice Dolne, Poznachowice Górne, Raciechowice, Rudnik, Sawa, Sępraw, Sieraków, Skrzynka, Stadniki, Stojowice, Stryszowa, Węglówka, Wierzbanowa, Winiary, Wiśniowa, Zagórzany, Zakliczyn, Zalesiany, Zegartowice, Zręczyce, Żerostawice,

w powiecie tarnowskim

gminy: Bistuszowa, Błonie, Brzozowa, Brzryn, Chojnik, Dąbrówka Szczepanowska, Dąbrówka Tuchowska, Garbek, Golanka, Gromnik, Janowice, Jastrząbka Nowa, Jodłówka Tuchowska, Jodłówka, Joniny, Karwodrza, Kielanowice Dolne, Klikowa, Kobierzyn, Kowalowy, Krzyż, Lichwin, Lisia Góra, Lubaszowa, Lubinka, Łękawica, Łękawka, Łowczów, Łowczówek, Łukowa, Meszna Opacka, Meszna Szlachecka, Nowodworze, Pawężów, Pleśna, Piotrkowice, Pogórska Wola, Poręba Radłina, Radłina, Rychwałd, Ryglisz, Rzędzin, Rzechowa, Siedliska, Siemiechów, Skrzyszów, Szczepanowice, Szynwałd, Śmigłno, Świebodzin, Tarnowiec, Trzemesna, Tuchów, Uniszowa, Wola Rzędzińska, Woźniczka, Wróblowice, Zabłędza, Zaczarnie, Załusowa, Zawada, Żukowice Nowe, Żukowice Stare,

w powiecie wielickim

gminy: Bieńkowice, Bilczyce, Byszyce, Dobranowice, Gdów, Gorzków, Grajów, Jankówka, Jawczyce, Liplasz, Łazany, Łyczanka, Sławkowice, Wola Podlaskańska;

w województwie lubelskiem

powiaty: bialski, konstantynowski, krasnostawski, radzyński i zamojski;

w województwie lwowskiem

powiaty: brzozowski i strzyżowski

oraz w powiecie sanockim

gminy: Bałucianka, Bełchówka, Bukowsko, Czeremcha, Czystohorb, Daljowa, Darów, Deszno, Dębna, Dołżyca, Duszatyn, Falejówka, Hłomcza, Jasiel, Jasłiska, Jawornik, Kamienne, Kamionka, Karlików, Komańcza, Kostarowice, Królik Polski, Królik Wołoski, Kulaszne, Lalin, Lipowiec, Łodzina, Międzybrodzie, Mików, Mokre, Morochów, Moszczanice, Mrzygłód, Nado-

Iany, Nagórzany, Nowotaniec, Osławica, Pakoszówka, Płonna, Polany Surowicze, Posada Jaślicka, Prełuki, Przybyszów, Puławy, Raczkowa, Radoszyce, Ratnawica, Rudawka Jaślicka, Rudawka Rymanowska, Rzepedź, Srogów Dolny, Srogów Górny, Strachocina, Surowica, Szczawne, Szklary, Tarnawka, Tokarnaia, Trepca, Turzańsk, Wiśloczek, Wiśłok Wielki, Wola Niżna, Wola Piotrowa, Wola Sękowa, Wola Wyżna, Wolica, Wołuszowa, Wujskie, Wulka, Wysoczany, Załuż, Zawadka Morochowska, Zawadka Rymanowska, Zawoje, Zboiska,

w powiecie tarnobrzskim

gminy: Alfredówka, Antonów, Brandwica, Charzewice, Chmielów, Chwałowice, Cygany, Dąbrowa Rzeczycka, Dąbrowica, Dęba, Durdy, Furmany, Gorzyce, Grębów, Jadachy, Jamnica, Jaskowice, Jeziorko, Knapy, Kotowa Wola, Krawce, Majdan Zbydniowski, Mokrzyszów, Motycze Poduchowne, Motycze Szlacheckie, Nowiny, Ocice, Orzechów, Pilchów, Pniów, Radomyśl nad Sanem, Rozalin, Rzeczyca Długa, Rzeczyca Okrągła, Rozwadów, Skopanie, Skowierzyn, Sobów, Sokolniki, Stale, Suchorzów Tarnowska Wola, Trześń, Turbja, Witkowice, Wola Baranowska, Wola Rzeczycka, Wólka Turrebska, Wrzawy, Zalesie Gorzyckie, Zaleszany, Zbydniów, Żabno, Żupawa.

w powiecie żółkiewskim

gminy: Batiatycze, Biesiady, Błyszczwody, Bojaniec, Borowe, Brzyszcze, Butyny, Derewnia, Dobrosin, Dworce, Fajna, Glińsko, Hucisko, Konstantówka, Krasieczyn, Krechów, Kulawa, Kupiczwoła, Lipina, Lubella, Majdan, Mosty Wielkie, Piły, Polany, Prowała, Przedzymbichy Małe, Przedzymbichy Wielkie, Przysań, Reklimec, Różanka, Ruda Krechowska, Skwarzawa Nowa, Smereków, Teodorshof, Turynka, Wiazowa, Wola Wysocka, Wola Żółtaniecka, Wolica, Wólka Kunińska, Zameczek, Żubowmosty, Żeldec, Żółkiew;

w województwie tarnopolskiem

w powiecie buczackim

gminy: Bielawinice, Bobulinice, Czechów, Dobropole, Dżwinogród, Hrehorów, Huta Nowa, Huta Stara, Jeziorzany, Kowalówka, Kujdanów, Kurdwanówka, Medwedowce, Monasterzyska, Nagórzanka, Nowostawce, Olesza, Osowce, Petlikowce Nowe, Petlikowce Stare, Pilawa, Podzameczek, Przewłoka, Rukomysz, Sawalusi, Słobódka Górna, Zielona, Żurawinice,

w powiecie kamionka strumiłowa

gminy: Adamy, Berbeki, Budki Nieznawskie, Czany, Dobrotwór, Grabowa, Humniska, Huta Polonicka, Jabłonówka, Jazienica Polska, Jazienica Ruska, Lanerówka, Maziarnia Warszkowa, Nieznanów, Pobużany, Polonicka, Sielec Bieńków, Sokole, Stryhanka, Wierzbiana, Wolica Derewiańska,

w powiecie złoczowskim

gminy: Bronisławówka, Chmielowa, Czereposznia, Czyżów, Gołogórki, Gołogóry, Hucisko, Oleskie, Huta Werchobuzka, Jasionowce, Kondratów, Koropiec, Krasnosielce, Kropiwna,

Kruhów, Majdan Gołogórski, Opaki, Pobocz, Remizowce, Ruda Koltowska, Ryków, Snowicz, Szpikłósy, Trędowacz, Trościaniec Mały, Uhorce, Werchobuż, Wicyń, Woroniaki, Zalesie, Zasków, Zazule, Żuków;

w województwie warszawskim
powiat pułtusi

oraz w powiecie ciechanowskim

gmina Młock oraz część gminy Regimin i część gminy Nużewo, położone po lewej stronie linii kolejowej Warszawa—Mława,

w powiecie lipnowskim

gminy: Ligowo i Skempe,

w powiecie rypińskim

gminy: Okalewo, Rogowo, Skrwilno i Szczutowo.

§ 4. Do okręgu hodowlanego bydła siementalskiego zalicza się:

w województwie lwowskim

w powiecie samborskim

gminy: Błażów, Łopuszna, Łukawica, Monasterzec, Sprynia Wielka, Sprynka Mała, Wola Błażowska, Zwór,

w powiecie sanockim

gminy: Bażanówka, Besko, Bykowce, Bzianka, Czerzeż, Dąbrowka Polska, Dąbrowka Ruska, Długie, Dobra Rustykalna, Dobra Szlachecka, Dolina, Dudyńce, Głębokie, Hołuczków, Jaćmierz, Jędruszkowice, Klimkówka, Ładzin, Liszna, Markowce, Milcza, Mymoń, Niebieszczany, Nowosielce, Odrzechowa, Olchowce, Pielnia, Pisarowce, Płowce, Pobiedno, Posada Dolna, Posada Górna, Posada Jaćmierska, Posada Olchowska, Posada Zarszyńska, Prusiek, Rakowa, Rymanów, Sanoczek, Sanok, Siemuszowa, Sieniawa, Stróże Małe, Stróże Wielkie, Tyrawa Solna, Tyrawa Wołowska, Wielopole, Wola Krecowska, Wróblak Szlachecki, Zabłotce, Zagórz, Zahutyń, Zarszyn, Zasławie;

w województwie stanisławowskim

w powiecie żydaczowskim

gminy: Antoniówka, Balicze Podróżne, Balicze Zarzeczne, Bereźnica Królewska, Brzezina, Bujanów, Cucułowce, Czerzeż, Demenka Leśna, Demenka Podniestrzańska, Derżów, Dubrawka, Hanowce, Hnizdyczów, Holeszów, Iłów, Iwanowce, Izidorówka, Jajkowce, Juseptycze, Kijowiec, Korczówka, Kotoryny, Krechów, Krupsko, Lachowice Podróżne, Lachowice Zarzeczne, Lubsza, Lutynka, Łowczyce, Łysków, Machliniec, Malechów, Manasterzec, Mazurówka, Międzyrzecze, Mielnicz, Młyniska, Nowe Siolo, Nowoszyny, Obłaźnica, Pczany, Pokrowce, Protesy Rogóźno, Rozdół, Ruda, Smuchów, Stulsko, Sulatycze, Tarnawka, Tejsarów, Trościaniec, Turady, Włodzimircze, Wola Lubomirska, Wola Wielka, Wolica Hnizdyczowska, Wołcniów, Zabłotowce, Żurawków, Żurawno, Żydaczów, Żyrawa;

w województwie tarnopolskiem
w powiecie buczackim

gminy: Baranów, Barysz, Bertniki, Bobrowniki, Browary, Buczac, Cwitowa, Dubienko, Duliby, Hubin, Jarhorów, Jazłowiec, Komarówka, Koropiec, Korościatyn, Kościełniki, Kośmierzyn, Krasiejów, Lackie, Leszczańce, Łazarówka, Łuka, Międzygórze, Niskołyzy, Nowosiółka Jazłowiecka, Nowosiółka Koropiecka, Ostra, Podlesie, Pomorce, Porchowa, Potok Złoty, Przedmieście, Puźniki, Pyszkowce, Rustłów, Rzepińce, Skomorochy, Słobódka Dolna, Snowidów, Sokołów, Sokolec, Soroki, Scianka, Trościańce, Trybuchowce, Uście Zielone, Weleśniów, Wierzbiatyn, Woziłów, Wyczółki, Zadarów, Zalesie Koropieckie, Zaleszczyki Małe, Zubrzec, Żnibrody, Żyznomierz.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 100. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 14 lutego 1930 r. w sprawie zmiany granic okręgów hodowlanych.

Na podstawie art. art. 1 i 13 ustawy z dnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami (Dz. U. R. P. Nr. 121, poz. 868) zarządzam co następuje:

§ 1. Powiat borszczowski w województwie tarnopolskiem, zaliczony w § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 1 września 1928 r. w sprawie ustalenia cech, jakie pod względem indywidualnym i rasowym winny posiadać buhaje, uznane za odpowiednie dla celów hodowlanych, oraz ustalenia okręgów hodowlanych (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 736), do okręgu hodowlanego bydła jednomaścistego polskiego (w odmianach od czerwonej do myszatej) wylacza się z tego okręgu i zalicza się do okręgu hodowlanego bydła simentalskiego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 101. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 19 lutego 1930 r. o wprowadzeniu w życie na niektórych obszarach Państwa ustawy z dnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami.

Na podstawie art. art. 2, 11 i 13 ustawy z dnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami (Dz. U. R. P. Nr. 121, poz. 868) zarządzam co następuje:

§ 1. Na obszarze:

powiatu Kamień Koszyrski—województwa poleskiego,

powiatów: limanowskiego i tarnowskiego województwa krakowskiego,

powiatu hrubieszowskiego województwa lubelskiego,

powiatów: gródeckiego, krośnieńskiego, lwowskiego, lubaczowskiego, łańcuckiego, niskońskiego, rudeckiego i samborskiego województwa lwowskiego,

powiatu toruńskiego województwa pomorskiego,

powiatów: bydgoskiego, inowrocławskiego i koźmińskiego województwa poznańskiego,

powiatów: kałuskiego, kołomyjskiego, kosowskiego, nadwórniańskiego, śniatyńskiego, stanisławowskiego, tłumackiego, turczańskiego i żydaczowskiego województwa stanisławowskiego

oraz

powiatów: Kamionka Strumiłowa, kopyczyńskiego, tarnopolskiego, trembowelskiego i zaleszczyckiego województwa tarnopolskiego —

— z dniem 1 marca 1930 r. wchodzi w życie postanowienia ustawy z dnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami (Dz. U. R. P. Nr. 121, poz. 868) z wyjątkiem postanowień art. 1 ust. 1 oraz art. art. 5, 8 i 9 tejże ustawy, które wchodzi w życie z dniem 1 września 1930 r.

§ 2. Dla obszaru każdego z powiatów wymienionych w § 1 powołuje się po jednej komisji kwalifikacyjnej.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 17 lutego   Nr. 39   Rok 1930

Poz. 66. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 lutego 1930 r., w sprawie czasowego przymusowego zajęcia gruntu pod strzelnicę garnizonu Garwolin.

z 18 lutego   Nr. 40   Rok 1930

z 19 lutego   Nr. 41   Rok 1930

Poz. 67. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 68. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. w sprawie Ukraińskiego Instytutu Naukowego. *)

Na podstawie art. 15 i 18 dekretu z dnia 3 stycznia 1918 r. o tymczasowej organizacji władz naczelných (Dz. Pr. Kr. P. Nr. 1, poz. 1) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Przy Ministrze Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego tworzy się Ukraiński Instytut Naukowy.

§ 2.

Ukraiński Instytut Naukowy ma na celu:

- a) studia w zakresie życia gospodarczego, kultury i historii narodu ukraińskiego;
- b) przygotowanie sił do pracy naukowej.

§ 3.

W tym celu Ukraiński Instytut Naukowy:

a) urządza odczyty w języku polskim lub ukraińskim, które za zgodą odnośnych władz mogą być wygłaszane w szkołach akademickich lub innych szkołach wyższych, towarzystwach i instytucjach naukowych;

b) urządza systematyczne kursy w języku ukraińskim w Warszawie i innych miejscowościach Rzeczypospolitej;

c) wydaje organ naukowy i ogłasza drukiem bądź oryginalne prace naukowe, bądź tłumaczenia na język ukraiński dzieł naukowych i podręczników.

§ 6

W Instytucie zostaną utworzone następujące oddziały:

- a) ukraińskiego życia gospodarczego i społecznego.
- b) ukraińskiej historii politycznej oraz historii kultury ukraińskiej i jej stanu dzisiejszego (język, literatura, prądy duchowe).
- c) historii kościelnej.

W miarę potrzeby Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może ustanawiać inne oddziały.

§ 7.

Dyrektora Instytutu na wniosek Instytutu, a na wniosek Dyrektora, Sekretarza Naukowego Instytutu, powołuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z pośród członków Instytutu.

Pierwszego Dyrektora i Sekretarza Naukowego Instytutu powoła Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na lat trzy.

*) w wyjątkach.

§ 8.

Dyrektor reprezentuje Instytut na zewnątrz i kieruje jednym z jego oddziałów.

Sekretarz Naukowy Instytutu jest redaktorem prac Instytutu i kieruje jego kancelarią.

z 20 lutego   Nr. 42   Rok 1930

z 21 lutego   Nr. 43   Rok 1930

Poz. 69. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 13 lutego 1930 r., w sprawie zmiany nazw Urzędów Celnych w Napromku i Kołodziejkach.

Poz. 70. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 13 lutego 1930 r., w sprawie utworzenia w Klimcu posterunku celnego.

z 22 lutego   Nr. 44   Rok 1930

Poz. 71. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 11 lutego 1930 r., o częściowej zmianie przepisów wykonawczych do rozporządzenia z dnia 6 listopada 1929 r., w sprawie zwrotu cła przy wywozie zbóż, produktów przemiału oraz słoju.

z 24 lutego   Nr. 45   Rok 1930

Poz. 72. Obwieszczenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 10 lutego 1930 r. o wykazie związków eksportowych, uprawnionych do wydawania zaświadczeń w myśl § 2 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 31 grudnia 1929 r., w sprawie zwrotu cła przy wywozie cjanków, żelazocjanków, błękitów, oraz ługu potasowego.

Poz. 73. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 12 lutego 1930 r., w sprawie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla ustalenia warunków pracy i płacy robotników rolnych na terenie powiatu olkuskiego na rok służbowy 1930/31.

z 25 lutego   Nr. 25.   Rok 1930

Poz. 74. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1930 r. o Dyrekcji Państwowych Zbiorów Sztuki.

Na podstawie art. 15 i 18 dekretu z dnia 3 stycznia 1918 r. o tymczasowej organizacji

władz naczelných (Dz. Pr. K. P. Nr. 1, poz. 1) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Dla administrowania państwowemi zbiorami sztuki tworzy się przy Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Dyрекję Państwowych Zbiorów Sztuki z siedzibą w Warszawie.

§ 2

Dyrekcja Państwowych Zbiorów Sztuki zarządza wszelkimi zbiorami państwowemi o charakterze artystycznym i historycznym, z wyjątkiem tych zbiorów, które na mocy specjalnego porozumienia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z właściwym Ministrem będą oddane w zarząd innej władzy państwowej; tyczy się to zwłaszcza zbiorów o charakterze wojskowym i historyczno-wojskowym, które przekazywane są Muzeum Wojska, pozostającemu pod zarządem Ministerstwa Spraw Wojskowych.

§ 3.

Na czele Dyrekcji Państwowych Zbiorów Sztuki stoi Dyrektor Państwowych Zbiorów Sztuki.

§ 4.

Zarząd Państwowemi Zbiorami Sztuki, mieszczącymi się poza m. st. Warszawą, sprawują pod kierunkiem Dyrekcji Państwowych Zbiorów Sztuki — władze konserwatorskie i Instancje, którym dla tego celu mogą być przydane fachowe organa pod nazwą Kustoszów Państwowych Zbiorów Sztuki.

§ 5.

Do zakresu działania Dyrekcji Państwowych Zbiorów Sztuki należy:

a) inwentaryzacja, klasyfikacja i konserwacja oraz rozmieszczenie zbiorów;

b) utrzymywanie pracowni i warsztatów konserwatorskich;

c) uzupełnianie zbiorów w drodze zakupów, przyjmowania darów, zapisów i depozytów;

d) udostępnienie zbiorów dla uczonych, artystów i publiczności;

e) prowadzenie i utrzymywanie biblioteki sztuki oraz archiwum fotograficznego sztuki polskiej;

f) opracowywanie i wydawanie związanych z państwowemi zbiorami sztuki publikacji artystycznych i naukowych, jak katalogi, przewodniki, albumy, opisy monograficzne, pocztówki i t. p.

§ 6.

W sprawach dotyczących:

a) zajmowania i użytkowania tak lokali na cele państwowych zbiorów sztuki, jak i wszelkich instalacji oraz dokonywanie potrzebnych robót techniczno-budowlanych;

b) zmian w urządzeniu wnętrz;

c) utrzymywania bezpieczeństwa i porządku wewnętrznego w salach i uprzystępniania zbiorów dla zwiedzających, oraz wydawania w związku z tem instrukcji dla personelu administracyjnego i służby.

Dyrekcja Państwowych Zbiorów Sztuki działa:

1) jeżeli chodzi o gmachy przeznaczone do użytku i na cele reprezentacyjne Prezydenta Rzeczypospolitej — w porozumieniu z Kancelarją Cywilną Prezydenta Rzeczypospolitej oraz z właściwymi władzami budowlanymi;

2) jeżeli chodzi o inne gmachy państwowe — z władzami sprawującymi zarząd tych gmachów.

§ 7.

Wszelkie sprawy, związane z wykonywaniem budżetu, rachunkowością, ewidencją dochodów i wydatków, załatwiane są przez właściwe organa Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 8.

Organem doradczym i opiniodawczym dla Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawach, wchodzących w zakres kompetencji Dyrekcji Państwowych Zbiorów Sztuki, jest Komisja Rzeczników do spraw Państwowych Zbiorów Sztuki w składzie następującym:

1) Przedstawiciel Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej,

2) Przedstawiciel Uniwersytetu Warszawskiego,

3) Przedstawiciel Warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych;

4), 5), 6) Trzej członkowie, powołani przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z pośród uczonych i artystów plastyków.

Regulamin Komisji wyda Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 9.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

§ 10.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dnem ogłoszenia.

z 26 lutego Nr. 47 Rok 1930

Poz. 75. Okólnik L. D. IV. 201/3/30 Ministerstwa Skarbu z dnia 12 lutego 1930 r. w sprawie wykazu zakładów szwedzkich, uprawnionych do wystawiania certyfikatów na stal szlachetną.

z 27 lutego Nr. 48 Rok 1930

Poz. 76. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 lutego 1930 r., o utworzeniu urzędu notariusza w Hrubieszowie w okręgu Sądu Okręgowego w Zamościu.

Poz. 77. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 lutego 1930 r., o utworzeniu urzędu notariusza w Beresteczku w okręgu Sądu Okręgowego w Łucku.

Poz. 78. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 lutego 1930 r., o utworzeniu urzędu notariusza w Ejszyszkach w okręgu Sądu Okręgowego w Wilnie.

Poz. 79. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 12 lutego 1930 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie przedłużenia w niektórych miejscowościach okresu uprawnienia bezrobotnych do pobierania zasiłków, na zasadzie ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

z 28 lutego Nr. 49 Rok 1930

Poz. 80. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 24 lutego 1930 r. o wartości jednego grama czystego złota.

III.

Przedruki z innych wydawnictw urzędowych.

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

z 27 grudnia Nr. 26 Rok 1929

203.

Zarządzenie Ministerstwa Komunikacji Nr. IV. 4/17013/29 z dnia 19 listopada 1929 r. w sprawie włączenia do taboru P. K. P. wagonu bakterjologicznego.

Ministerstwo Komunikacji podaje do wiadomości i stosowania uzgodnione z Minister-

stwem Spraw Wewnętrznych warunki kursowania oraz włączenia do taboru P. K. P. wagonu bakterjologicznego, stanowiącego własność Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Warunki włączenia do taboru P. K. P. i kursowania wagonu bakterjologicznego Ashx Nr. 83, stanowiącego własność Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

§ 1.

Wagon bakterjologiczny, stanowiący własność Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, za zgodą obu stron włącza się z dniem 1 stycznia 1929 r. do taboru P. K. P.

§ 2.

Włączony do taboru Polskich Kolei Państwowych wagon bakterjologiczny otrzymuje cechę P. K. P. i serję Ashx oraz Nr. 83. Wagon ten przydzielą się do stacji macierzystej Warszawa-Główna.

§ 3.

Prawo rozporządzania wagonem bakterjologicznym przysługuje wyłącznie Ministerstwu Spraw Wewnętrznych. Nadzór nad całością inwentarza wagonu oraz okresowa rewizja tego inwentarza należy do Państwowego Zakładu Higjeny.

§ 4.

Za postój wagonu bakterjologicznego na torach stacyjnych nie pobiera się żadnych opłat.

§ 5.

Na żądanie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Zarząd Kolejowy dołącza do wagonu bakterjologicznego 2-osłowy wagon ogrzewczy (parnik) zaopatrzonego w wodę i opał.

Dla obsługi wagonu ogrzewczego odpowiedni personel dostarcza Państwowy Zakład Higjeny. Za używanie parnika płaci Ministerstwo Spraw Wewnętrznych czynsz dzierżawny, który wynosi 8,5 zł. za dobę, przyczem rozpoczęta doba liczy się za całą.

Materiał dla opalania i oświetlania wagonu ogrzewczego (parnika) dostarcza zarząd kolejowy na żądanie i za pokwitowaniem kierownika wagonu bakterjologicznego po cenach, ustalonych na opał dla pracowników kolejowych.

§ 6.

Liczbę personelu wraz z kierownikiem, zajętego służbowo w wagonie (nie więcej jednak niż 5 osób) wyznacza Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i podaje do wiadomości Dyrekcji Kolei Państwowych w Warszawie. Personel ten ma posiadać specjalne legitymacje imienne, według wzoru, uzgodnionego z Ministerstwem Komunikacji, wystawione przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Zarządowi kolejowemu przysługuje prawo kontroli legitymacji osób, jadących w wagonie. Z tego tytułu prawo wstępu do czynnego wagonu mają rewizyjne organa kolejowe i naczelnicy stacji lub ich zastępcy. Prócz tego prawo wstępu do czynnego wagonu mają pracownicy kolejowi, wykonywujący techniczną kontrolę pociągu.

§ 7.

O zamięrzonym włączeniu wagonu bakterjologicznego wraz z parnikiem do pociągu zawiadamia kierownik wagonu bakterjologicznego odpowiednią Dyрекcję Kolei Państwowych w normalnych godzinach urzędowych, co najmniej na 24 godziny przed odejściem odnośnego pociągu.

W razie, jeżeli do pociągu ma być włączony tylko wagon bakterjologiczny bez parnika termin powyższy skraca się do 12 godzin przed odejściem odnośnego pociągu.

W razie niemożności włączenia tych wagonów do pociągu wskazanego z powodu przeszkód ruchowo-technicznych, Dyрекcja Kolei Państwowych powinna zawiadomić o tem bezwzględnie kierownika wagonu bakterjologicznego i wyznaczyć pociąg, którym te wagony będą mogły być wysłane.

§ 8.

Ministerstwu Komunikacji przysługuje prawo korzystania z wagonu bakterjologicznego po uprzednim porozumieniu się z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, przyczem w tym wypadku wszelkie koszty ponosi Ministerstwo Komunikacji.

§ 9.

Zarząd kolejowy utrzymywać będzie wagon bakterjologiczny w stanie zdatnym do ruchu w tym samym stopniu, jak wagony własne. Na podstawie ogólnego planu wycofania wagonów do rewizji okresowej, Dyрекcja Kolei Państwowych w Warszawie i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych porozumiewają się co do terminu faktycznego wycofania wagonu bakterjologicznego. Zarządowi Kolejowemu przysługuje prawo decyzji co do wszelkiego rodzaju napraw i odbudowy podwozia i pudła wagonu, tudzież napraw przyrządów do ogrzewania i oświetlania tego wagonu. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych natomiast decyduje, jakiego rodzaju naprawy, zmiany i uzupełnienia wewnętrznych urządzeń łącznie ze zmianami i uzupełnieniami przyrządów do oświetlenia i ogrzewania powinny być dokonane w wagonie.

Koszty napraw, a mianowicie: rewizji okresowej, naprawy średniej, głównej i koszty odbudowy wagonu ponosi Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, przyczem zarząd kolejowy liczy koszty te Ministerstwu Spraw Wewnętrznych według rzeczywistych wydatków na materiały

i robociznę z doliczeniem na wydatki ogólne kwoty, obliczonej od kosztów robocizny wytwórczej według procentu, obowiązującego na Polskich Kolejach Państwowych w danym roku budżetowym w stosunku do instytucji państwowych.

Zarząd Kolejowy może w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych oddać na koszt Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wagon do naprawy wytwórni prywatnej, naprawiającej tabor dla Polskich Kolei Państwowych.

§ 10.

Zarząd kolejowy doprowadza wagon bakterjologiczny, uszkodzony z winy organów kolejowych na własny rachunek do stanu pierwotnego.

Za uszkodzenie lub zniszczenie wagonu lub parnika oraz za wszelkiego rodzaju wypadki i straty, powstałe z winy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, ponosi odpowiedzialność Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

W miejsce wagonu bakterjologicznego zniszczonego z winy organów kolejowych, Zarząd kolejowy, zależnie od porozumienia z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych dostarcza wagon o tej samej pojemności i z takim samym wewnętrznym urządzeniem lub za zniszczony wagon płaci odszkodowanie, odpowiadające rzeczywistej jego wartości bezpośrednio przed zniszczeniem.

W wątpliwych wypadkach winę uszkodzenia lub zniszczenia wagonu, lub parnika, ustala na podstawie dochodzeń administracyjnych Komisja, złożona z delegatów Ministerstwa Komunikacji i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Jeżeli Komisja nie ustali, z czyjej winy powstała szkoda, odpowiedzialność ponosi Ministerstwo Komunikacji i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w równych częściach.

O niezdatności wagonu do ruchu decyduje ostatecznie Zarząd kolejowy na podstawie własnej oceny. W tym wypadku niezdatny wagon przechodzi na własność zarządu kolejowego, z tem że Zarząd kolejowy zwraca Ministerstwu Spraw Wewnętrznych wartość starego materiału metalowego według własnej oceny z potrąceniem kosztów rozbiórki.

Wewnętrzne urządzenia wagonu zabiera Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

§ 11.

Koszty wbudowania, naprawy i zmiany urządzeń do oświetlenia i ogrzewania oraz koszty konserwacji zasadniczych części składowych tych urządzeń obciążają Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Smarowanie, czyszczenie zewnętrzne oraz drobne naprawy bieżące wagonu

bakterjologicznego skutecznia Zarząd kolejowy, przyczem opłata za te świadczenia objęta jest stawką za osio-kilometr za przewóz tego wagonu.

§ 12.

Za przewóz wagonu bakterjologicznego i parnika oraz personelu służbowego (§ 7) na kolejach państwowych i prywatnych, zarządzanych przez Polskie Koleje Państwowe, należność oblicza się za wagon-osio-kilometr według stawek, przewidzianych za przewóz wagonów pocztowych.

z 15 lutego   Nr. 2   Rok 1930

26.

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 2 stycznia Nr. IV/1/17172/29 w sprawie wydania przepisów o postępowaniu z podróżnymi pociągów zatrzymanych w drodze przez zawieje śnieżne.

Zatwierdzam załączone do niniejszego rozporządzenia „Przepisy o postępowaniu z podróżnymi pociągów zatrzymanych w drodze przez zawieje śnieżne” i polecam wprowadzić je w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Komunikacji.

PRZEPISY

o postępowaniu z podróżnymi pociągów zatrzymanych w drodze przez zawieje śnieżne.

1) Podczas trwania zawiei śnieżnych i zamknięcia z tego powodu szlaków dla ruchu pociągów lub w razie usprawiedliwionej obawy, że pociągi mogą utknąć na szlaku w śniegu, należy zasadniczo pociągi z podróżnymi (pasażerskie, mieszane i wojskowe), zatrzymywać na stacjach, na których znajdują się bufety z jedzeniem gorącym i na których wogóle podróżni mogą być narażeni na najmniejsze niewygody.

2) W razie zatrzymania pociągów z podróżnymi na szlaku w zaspie śnieżnej, niezależnie od przedsięwzięcia wszystkich możliwych środków ku oswobodzeniu takiego pociągu z zasy i ku najprędzemu jego uruchomieniu, należy starać się o zabezpieczenie znajdujących się w nim podróżnych od zimna, w razie zaś dłuższego postoju na szlaku (ponad 6 godzin) o możliwe zorganizowanie dostarczania podróżnym niezbędnego pożywienia.

Postanowienie to stosuje się w równej mierze i w razie przymusowego zatrzymania podróżnych na stacji, na której niema bufetu, a zaopatrzenie podróżnych w pożywienie własnymi ich środkami jest utrudnione.

W wypadkach tych kierownik zatrzymanego pociągu jak również zawiadowca najbliższej stacji lub stacji zatrzymania pociągu powinni:

- a) przekonać się, czy zatrzymany pociąg, ze względu na konieczność ogrzewania i oświetlania składu, posiada dostateczną ilość paliwa oraz materiałów świetlnych i w razie, gdyby ilość ta była niewystarczająca, natychmiast zażądać i dostarczyć do pociągu niezbędną ilość paliwa i materiałów świetlnych w sposób, jaki może być zastosowany w danych okolicznościach;
- b) porozumieć się z najbliższym bufetem kolejowym lub postronnym zakładem spożywczym co do dostarczania na własne ryzyko właściciela bufetu pożywienia dla podróżnych.

3. W wypadkach przewidywanego dłuższego, ponad 6 godzin, zatrzymania pociągu z podróżnymi w zaspach śnieżnych na szlaku, kolej powinna wszelkimi rozporządzalnymi środkami starać się o umożliwienie podróżnym zatrzymanego pociągu dojazdu do miejsca, z którego dalsza podróż kolejną jest możliwa.

4) W wypadkach, gdy skutkiem zatrzymania pociągu w zaspach śnieżnych podróżni, utracą bezpośrednie połączenie z innymi pociągami, lub też jeżeli pociąg zostanie całkowicie odwołany, przysługuje podróżnym prawo do zwrotu różnicy między uiszczoną ceną przejazdu i przewozu bagażu a sumą należną za przestrzeń przebytą.

Jeżeli zaś w wypadkach tych podróżni zechcą dojechać do pierwotnego celu podróży, kolej obowiązana jest przewieźć ich wraz z bagażem do oznaczonej na biletie stacji, pierwszym odpowiednim pociągiem, chociażby drogą okrężną lub pociągiem innego rodzaju np. pośpiesznym, bez pobierania jakichkolwiek dodatkowych opłat za taką podróż.

5) Podróżni, którzy z powodu zasp śnieżnych będą zatrzymani w pociągach na stacjach, mogą korzystać z poczekalni dworców stacyjnych w miejscach przymusowego ich zatrzymania również i w godzinach, gdy poczekalnie te są zgodnie z przepisami zamknięte dla publiczności; przez ten czas poczekalnie powinny być należycie ogrzewane, a w porze ciemnej oświetlane.

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

z 17 lutego Nr. 2 (222) Rok. 1930

18.

Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów Okręgów Szkolnych oraz do Województwa Śląskiego i Liceum Krzemienieckiego w sprawie propagandy obrony przeciwgazowej w szkołach.

Ze względu na konieczność przygotowania najszerszych warstw społeczeństwa do obrony na wypadek wojny wogóle, a w szczególności do obrony przeciwgazowej Ministerstwo poleca Kuratorjum (Województwu) zorganizowanie w porozumieniu z Ligą Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej systematycznej akcji, mającej na celu zaznajomienie młodzieży szkolnej i nauczycielstwa ze sprawą obrony przeciwgazowej.

Zaznajomienie to mogłoby się odbywać jednocześnie z akcją popierania lotnictwa (okólnik Ministerstwa z dn 6 kwietnia 1928 r. Nr. O. Prez. 2337/28 Dz. Urz. Nr. 4, poz. 81) przez współdziałanie z wojewódzkimi komitetami L. O. P. P. oraz przez popieranie już istniejących i zakładanie nowych kół szkolnych, które obok propagandy lotnictwa, zajęłyby się również zagadnieniem obrony przeciwgazowej.

Pożądane byłoby wykorzystanie dla akcji powyższej także konferencji rodzicielskich, nie należy również zapominać o doraźnej akcji w miarę następujących sposobności. Wszelkie więc „Tygodnie Obrony Lotniczej i Przeciwgazowej“ L. O. P. P., wystawy, odczyty i t. p. winny być przez szkoły odpowiednio wyryskane, o ile to da się pogodzić z ich zadaniami wychowawczymi i dydaktycznymi.

W związku z niniejszym okólnikiem zechce Kuratorjum (Urząd Wojewódzki) po dokładnem rozważeniu sprawy na tle miejscowych warunków oraz po ewentualnem porozumieniu się z władzami wojskowymi względnie także z odpowiednimi komitetami wojewódzkimi L. O. P. P., wydać potrzebne zarządzenia na właściwym terenie, mając jednak na uwadze konieczność unikania przeciążenia młodzieży zajęciami dodatkowymi.

Z tego również względu pożądane byłoby skupienie wyżej omawianej akcji propagandowej mniej więcej w jednym okresie czasu np. w czasie miesięcy wiosennych.

Warszawa, dnia 14 stycznia 1930 r. (Nr. II. 25128/29).

20.

Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do kuratorów Okręgów Szkolnych, naczelnika Wydziału Oświecenia Publicznego w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim oraz wizytatora Liceum Krzemienieckiego w sprawie zwalczania błonicy przez szczepienia zapobiegawcze.

Ministerstwo poleca pp. kuratorom zwrócenie uwagi szerokiego ogółu nauczycielstwa na podany do powszechnej wiadomości okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zdrowia) w sprawie zwalczania błonicy (dyfterytu) za pomocą szczepień zapobiegawczych. Okólnik ten podkreśla wzrost w ostatnim trzyleciu w różnych krajach, a między innymi w Polsce, nasilenia błonicy, zwiększony odsetek zgonów, bezsilność walki z nosicielami bakterij błonicowych i dobre wyniki szczepień specjalną anatoksyną tych dzieci, które wykazują wrażliwość na błonicę.

Nawiązując do okólnika w analogicznej sprawie zwalczania płonicy (Dz. Urz. 1925 Nr. 19 poz. 212), Ministerstwo poleca przypomnienie dyrekcjom szkół oraz nauczycielstwu, ażeby na konferencjach rodzicielskich zachęcali rodziców do poddawania swych dzieci wspomnianemu zabiegowi i ażeby współdziałali w tej akcji z urzędami zdrowia publicznego.

Warszawa, dn. 23 stycznia 1930 r. (Nr. I. W. F. 7625/29).

IV.

Okólniki

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

45.

Okólnik Nr. 21

z 14 lutego 1930 r.

(AP. 1742/1) w sprawie nowego rozporządzenia o opłatach paszportowych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu w Warszawie.

W Dzienniku Ustaw Nr. 7, poz. 57 zostało ogłoszone Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrz-

nych z dnia 29 stycznia 1930 r. w sprawie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę.

Rozporządzenie powyższe:

- a) zmienia dotychczasowe stawki normalnych opłat paszportowych oraz ulgowych opłat za paszporty wielokrotne;
- b) ustanawia, że wymienione w rozporządzeniu opłaty pobiera się za paszporty wystawione z terminem aż do jednego roku;
- c) przekazuje powiatowym władzom administracji ogólnej załatwianie spraw przyznawania ulg w opłatach paszportowych osobom wyjeżdżającym w celach handlowych, przemysłowych oraz na studia zagranicę;
- d) znosi wystawianie świadectw niezamieszalności przez organa policyjne;
- e) upoważnia wojewódzkie władze administracji ogólnej do zwrotu różnic między pobraną normalną a ulgową opłatą paszportową;
- f) zabrania przy wydawaniu paszportów pobierania jakichkolwiek innych opłat poza opłatami paszportowymi;
- g) reguluje w § 13 kwestję pobierania opłat przy przedłużaniu terminów ważności paszportów;
- h) przekazuje Prezesom Izb Skarbowych uprawnienia Ministerstwa Skarbu w sprawie wyrażania zgody na przyznawanie w myśl § 4 bezpłatnych i w myśl § 8 ulgowych i bezpłatnych paszportów zagranicznych.

W związku z powyższem polecam w porozumieniu z p. Ministrem Spraw Zagranicznych stosować się do następujących wskazówek:

I. Opłaty podane w § 1 rozporządzenia dotyczą paszportów wydawanych na okres do jednego roku. O ile zatem inne względy nie stoją na przeszkodzie wydaniu paszportu wogóle, lub nie wymagają ograniczenia jego terminu ważności, paszporty ulgowe mogą być wystawiane z terminem ważności o jaki strona prosi, jednak nie dłuższym jak jeden rok; podobnie należy postępować przy wystawianiu paszportów normalnych jednorazowych oraz normalnych i ulgowych wielokrotnych.

II. Osobom wyjeżdżającym w sprawach handlowych lub przemysłowych;

a) przedsiębiorstw handlowych lub przemysłowych;

b) korporacji i zrzeszeń przemysłowych, handlowych i rolniczych jak również podróżującym agentom handlowym oraz osobom nie prowadzącym przedsiębiorstw własnych, a wyjeżdżającym w celach wyraźnie handlowych lub dla odbycia praktyki zawodowej w przemyśle lub handlu — powiatowe władze administracji ogólnej mogą wydawać paszporty ulgowe po wykazaniu potrzeby wyjazdu czy to korespondencją handlową, czy też zaświadczeniem Izby Przemysłowo-Handlowej lub zaświadczeniem urzędu celnego odnośnie wywożonych lub przywożonych towarów, dowodem przyjęcia na praktykę i t. p.

Powiatowe władze administracji ogólnej mogą odstąpić od żądania wymienionych powyżej dowodów, o ile posiadane informacje o stosunkach przedsiębiorstwa zagranicą nie budzą wątpliwości co do potrzeby wyjazdu zagranicę.

Dopuszczalne jest wydawanie paszportów ulgowych kilku osobom należącym do tego samego przedsiębiorstwa, jeśli wyjazd tych osób zagranicę uzasadniony jest rozmiarem przedsiębiorstwa lub specjalnością nie dającą się skupić w jednym ręku.

III. Powiatowe władze administracji ogólnej mogą:

1) wydawać paszporty ulgowe osobom udającym się na studia w szkołach średnich ogólnokształcących, zawodowych i wyższych zagranicą na podstawie dowodów, stwierdzających przyjęcie do danego zakładu względnie dowodu (korespondencji) uzależniającego przyjęcie od osobistego stawienia się;

2) przedłużać terminy ważności paszportów względnie udzielać zezwolenia na ponowny wyjazd za opłatą ulgową osobom studującym zagranicą w zakładach wymienionych w pktcie 1 na podstawie poświadczeń władz uniwersyteckich (szkolnych) stwierdzających, iż dana osoba istotnie uczęszcza na wykłady i wykonuje przepisane ćwiczenia i prace. Jako dowody odbywanych studiów uważać należy: indeksy (o ile w nich uwidocznił się dokładny przebieg studiów), zaświadczenia o zdanych egzaminach, cenzurki, zaświadczenia stwierdzające regularne uczęszczanie na studia oraz przejście na następny rok akademicki (szkolny). Karty studenckie i matrykuły, stanowiące jedynie dowody przyjęcia, nie zaś faktycznego odbywania studiów, nie mogą służyć za podstawę do przedłużania terminu ważności paszportu za opłatą ulgową, względnie udzielania zezwolenia na ponowny wyjazd.

IV. Stwierdzanie niezamieszalności, wymagane w myśl § 4 c i § 5 rozporządzenia, winno

z reguły następować na podstawie danych posiadanych przez urząd skarbowy co do wysokości opłacanego podatku dochodowego oraz ewentualnie majątkowego, względnie w razie braku tego rodzaju danych, na podstawie przeprowadzonego dochodzenia, przyczem informacje winny być zbierane przede wszystkim przez urzędy gminne (magistraty).

Za niezamożne należy uważać osoby, których dochód roczny netto po odliczeniu potrąceń na podatki, emeryturę, kasę chorych oraz ubezpieczenie społeczne nie przekracza: — 7200 zł. dla samotnych i 9600 zł. dla żonatych, oraz których majątek nie przekracza wartości 30.000 złotych.

V. Wojewódzkie władze administracji ogólnej mogą zwrócić różnicę między normalną a ulgową opłatą za paszport w wypadkach gdy osoba, wyjeżdżająca zagranicę, czy to z uwagi na brak dostatecznych dowodów dla uzyskania ulgi, czy też z innych powodów, dla których ulga przed wyjazdem nie mogła być przyznana wpłaci za paszport opłatę normalną, a właściwa władza przyzna jej następnie dodatkowo ulgę w opłacie paszportowej.

VI. Przy przedłużaniu przez powiatowe władze administracji ogólnej, jak i konsulaty R. P. zagranicą terminów ważności paszportów zagranicznych wystawionych w kraju obowiązują te same zasady, co przy wystawieniu paszportów.

VII. Zdarzają się wypadki, że osoby chore, starające się o uzyskanie świadectwa lekarza powiatowego dla otrzymania ulgi w opłacie paszportowej, albo zmuszone są wyczekiwać w ogonkach po parę godzin a czasami i dłużej, aby dostać się do zbadania przez lekarza powiatowego, albo też narażone są jeszcze na inne trudności i formalności, które powodują znaczną zwłokę przy wydawaniu świadectw lekarskich. Ponieważ postępowanie takie wpływa ujemnie na stan zdrowia osób rzeczywiście chorych i potrzebujących leczenia, oraz opóźnia w znacznym stopniu uzyskanie paszportu, polecam Panom Wojewodom (Panu Komisarzowi Rządu) przeprowadzić rewizję dotychczasowego trybu postępowania w tych sprawach oraz wydać, z uwzględnieniem stosunków lokalnych, zarządzenia mające na celu usprawnienie i przyspieszenie załatwiania tych spraw.

VIII. Z uwagi na przekazanie kompetencji Ministerstwa Skarbu Prezesom Izb Skarbowych,

sprawy udzielania w myśl § 4 bezpłatnych a w myśl § 8 ulgowych i bezpłatnych paszportów zagranicznych winny być uzgadniane z P. P. Prezesami Izb Skarbowych. Zwolnienie od opłat poszczególnych osób wyjeżdżających w celach wymienionych w pkt. 1. e § 4 może nastąpić w myśl pkt. 2 § 4 jedynie wówczas, gdy osoby starające się o zwolnienie posiadają zaświadczenia Ministerstwa Skarbu na przyznanie im ulgi w opłacie paszportowej a specjalne względy przemawiają za zupełnym zwolnieniem ich od opłat.

IX. Wobec nieporozumień jakie wynikały poprzednio przy zmianie wysokości opłat paszportowych, Ministerstwo wyjaśnia, że paszport podlega opłacie jaka obowiązuje w dniu wystawienia (przedłużenia) paszportu.

X. Miesięczne wykazy wydawanych przez powiatowe władze administracji ogólnej paszportów zagranicznych winny być nadal nadsyłane Ministerstwu przez Urzędy Wojewódzkie ściśle w/g załączonego (nieco zmienionego) wzoru oraz w terminie najdalej 30-dniowym.

XI. Jednocześnie uchylam wszystkie poprzednie zarządzenia dotyczące terminów ważności paszportów jak również sposobu postępowania przy przyznawaniu ulg w opłatach paszportowych za wyjątkiem zarządzeń następujących:

pkt. 4 okóln. Nr. 63 z dn. 27.VI 1925 w spr. udzielania paszportów p. p. posłom i senatorom;

okóln. Nr. 133 z dn. 9.XI 1926 w spr. udzielania paszportów osobom powołanym na ćwiczenia wojskowe;

okóln. Nr. 125 z dn. 2.XI 1926 w spr. udzielania paszportów dzieciom;

okóln. Nr. 78 z dn. 27.VIII 1926 w spr. udzielania paszportów dziennikarzom i literatom;

okóln. Nr. 198 z dn. 18.X 1928 w spr. odnotowywania na paszportach tytułu udzielenia ulgi;

okóln. Nr. 220 z dn. 8.X 1929 w spr. udzielania paszportów dla konsulów honorowych.

Strona prawa

[illegible]

46.

Okólnik Nr. 22

z dnia 17 lutego 1930 r.

(OB. 206/10) o wynagrodzeniu niższych funkcjonarjuszów za służbę w niedzielę i święta.

Do

*P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu
w Warszawie i Naczelnika Urzędu Spraw
Mniejszości w Katowicach.*

W uzupełnieniu okólnika Nr. 46 z dn. 22 marca 1928 r. (Nr. OB. 206/1) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zgodnie z wyjaśnieniem Prezydium Rady Ministrów i Ministerstwa Skarbu — oznajmia, że przy obliczaniu wynagrodzenia niższych funkcjonarjuszów państwowych za pełnienie służby w niedzielę lub święta, unormowanego uchwałą Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1928 r. nie należy uwzględniać 15% dodatku do uposażenia. Za podstawę do obliczenia $\frac{1}{25}$ uposażenia miesięcznego przyjąć zatem należy uposażenie bez dodatku ekonomicznego, dodatku na mieszkanie i dodatku 15%-go.

47.

Okólnik Nr. 23.

z dnia 21 lutego 1930 r.

(SF. 480/1) w sprawie gospodarki finansowej związków komunalnych i postępowania władz nadzorczych w stosunku do związków komunalnych w zakresie tejże gospodarki.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem Śląskiego).

Zarówno obecne trudności życia gospodarczego w kraju, dające się dotkliwie odczuwać również związkom komunalnym, jak i szereg zarzutów, podniesionych w Sejmie, w czasie dyskusji nad budżetem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przeciw gospodarce niektórych związków komunalnych i postępowaniu władz nadzorczych nad samorządem terytorjalnym, jak wreszcie szereg skarg i zażaleń, wnoszonych do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, skłaniają mnie do udzielenia w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu podległym mi organom władzy nadzorczej nad samorządem poniższych wskazówek co do zasad ich postępowania przy nadzorowaniu gospodarki finansowej samorządu. Niektóre z tych uwag są obecnie szczególnie aktualne ze względu na rozpoczęcie się okresu zatwierdzania budżetów związków komunalnych przez władze nadzorcze.

1) Wspomniane we wstępie trudności gospodarcze zmuszają związki komunalne do jak najogłośniejszego układania ich budżetów na r. 1930/31. Wysokość budżetów związków komunalnych na r. 1930/31 nie powinna w zasadzie przekraczać wysokości ich budżetów na bieżący okres budżetowy.

2) Wydatki związków komunalnych powinny być preliminowane z zastosowaniem jak najdalej posuniętej oszczędności, nie przekraczającej jednakże tej granicy, poza którą redukcja wydatków wpłynęłaby mogła na szkodliwe dla interesu publicznego obniżenie poziomu gospodarki związków komunalnych.

3) Zasada oszczędności w wydatkach powinna być stosowana przede wszystkim przy preliminowaniu wydatków inwestycyjnych. Z uwagi na szczupłość dochodów, przysługujących związkom komunalnym i na brak dogodnego kredytu długoterminowego przewidywane być mogą tylko inwestycje istotnie nieodzowne z punktu widzenia interesów ludności, przyczem w szeregu pilnych potrzeb miejscowych powinny być uwzględniane tylko inwestycje najpilniejsze. Nadto nie powinno się wogóle rozpoczynać inwestycji bez absolutnej pewności otrzymania w ściśle określonym terminie kredytu długoterminowego względnie bez zupełnej pewnych widoków na realizację innych dochodów, przeznaczonych na pokrycie wydatków inwestycyjnych.

Przy określaniu pilności i kolejności inwestycji oraz możliwości podejmowania robót mają nadal zastosowanie wskazówki udzielone Panom Wojewodom pismami okólnymi z dn. 19.I 29 r. SG. 1444/2, z dn. 8.II 29 r. SG. 1874/1, z dn. 2.IV 29 r. SG. 1874/4, z dn. 8.IV 29 r. SG. 1874/5/29, z dn. 31.V 29 r. SG. 2500/1, z dn. 5.IX 29 r. SG. 2744/1 oraz z dn. 15.XI 29 r. SG. 3214/1. W sprawie planu zamierzeń inwestycyjnych Ministerstwo zwróci się w najbliższym czasie do P. P. Wojewodów o nadesłanie danych na r. b., gdyż jak to zapowiadały wymienione pisma z r. ub. P. P. Wojewodowie winni byli kontynuować badanie konieczności inwestycyjnych i wykonywanych już robót przez związki komunalne, celem uzyskania możliwości ustalenia najbardziej racjonalnego planu istotnie niezbędnych, a przede wszystkim wymagających wykończenia rozpoczętych inwestycji ze szczególnem uwzględnieniem inwestycji rentujących się i w granicach bardzo ograniczonych możliwości kredytowych.

4) Dochody budżetowe powinny być preliminowane z dużą oględnością, t. j. przede wszystkim w granicach istotnie przysługujących związkom komunalnym uprawnień, poza tem — przy uwzględnieniu trudności płatniczych ludności.

Zaznaczam w tem miejscu, że zdaje sobie sprawę z potrzeb finansowych związków komunalnych; jednakże obecna sytuacja gospodarcza nie tylko nie pozwala na rozszerzanie uprawnień finansowych tychże związków, lecz przeciwnie

każe przewidywać, że nie osiągną one nawet pełnej wysokości wpływów w ramach obecnych ich uprawnień podatkowych, a to wobec osłabienia siły płatniczej ludności.

Z tego też powodu należy zawczasu przestrzec związki komunalne, aby przy wykonywaniu budżetów liczyły się stale z osiąganiem wpływami podatkowymi i do nich stosowały realizację wydatków budżetowych. Dotyczy to przede wszystkim gmin wiejskich b. Królestwa Kongresowego, a następnie gmin wiejskich województw wschodnich, korzystających z gminnego podatku wyrównawczego, co do którego spodziewana była podwyżka stawek na r. 1930/31, który jednakże — jak to już zaznaczono w reskrypcie z dn. 6.XII 1929 r. Nr. SF. 1829/25 — może być preliminowany na r. 1930/31 jedynie w dotychczasowej wysokości.

5) Podatki celowe (np. opłaty drogowe) nie mogą być preliminowane ponad wysokość istotnego zapotrzebowania, nie mogą zatem bezwarunkowo przekraczać odnośnych wydatków, przewidzianych w budżecie, a wpływy z takich podatków nie mogą być zużywane na inne cele.

6) Niedopuszczalne jest wprowadzanie podatków celowych, niedozwolonych ustawowo, jak np. podatku szkolnego, na meljoracje i t. p. Za niewskazane i niezgodne z poczuciem praworządności należy również uznać uchwalanie przez związki komunalne (szczególnie przez gminy wiejskie) na cele powyższe t. zw. składek dobrowolnych; bezwarunkowo zaś niedopuszczalnym jest ściąganie tego rodzaju składek dobrowolnych w drodze egzekucji.

7) Przy badaniu budżetów związków komunalnych władze nadzorcze powinny zwrócić uwagę na to, czy zachowany został przepis ustępu drugiego § 53 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 28 marca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 433) o wykładaniu preliminarzy budżetowych do przeglądu publicznego i czy ewentualnie zgłoszone zarzuty i zastrzeżenia w sprawie tych preliminarzy zostały przy ich uchwalaniu rozpatrzone; niezależnie od tego władza nadzorcza ze swej strony zbada dokładnie zgłoszone zastrzeżenia i zarzuty i rozważy je przed wydaniem decyzji o zatwierdzeniu budżetu.

8) Odnosnie do zakresu uprawnień władzy nadzorczej przy zatwierdzaniu budżetów związków komunalnych i innych uchwał finansowych tychże związków — przypominam przepisy, zawarte w okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 25 lutego 1927 r. Nr. 48 (SF. 1062/27) i z naciskiem zwracam uwagę na konieczność stosowania w praktyce tych przepisów. Przypomnienie to uważam za konieczne dlatego, że spotkałem się w Sejmie z zarzutami, iż wydziały powiatowe — wbrew przytoczonemu wyżej okólnikowi — wstawiają do budżetów gminnych wydatki na wykonanie zadań, które nie należą do ustawowych obowiąz-

ków gmin i czynią to do tego jeszcze w ten sposób, że — bez żadnego uzasadnienia — zmieniają wprost odnośne pozycje w przedłożonych im do zatwierdzenia budżetach.

Pozatem częste są narzekania na stałą ingerencję władzy nadzorczej w formie zarządzeń, wkraczających w dziedzinę celowości założeń związku komunalnego, nie posiadających ważnego znaczenia, co we wspomnianym wyżej okólniku uznane zostało za szkodliwe.

9) W związku z obecnymi trudnościami finansowymi związków komunalnych władze nadzorcze powinny się wstrzymać z wydawaniem zarządzeń względnie z wysuwaniem pod adresem związków komunalnych jakichkolwiek założeń, których wykonanie zwiększyłoby mogło wydatki związków komunalnych. Nie dotyczy to oczywiście takich wydatków, do których ponoszenia związki komunalne są ustawowo obowiązane, ale też odnośne zarządzenia muszą być oparte na tytule prawnym i zawierać wyraźne powołanie się na odpowiednie przepisy obowiązujące.

10) Powiatowe związki komunalne obowiązane są część wpływów z niektórych źródeł podatkowych (z dodatków do państwowego podatku przemysłowego, do państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji i t. p.) odstępować gminom wiejskim. Ze skarg, otrzymywanych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, wynika, że niektóre wydziały powiatowe nie wypłacają gminom tych należności w ustawowo przepisany terminie, lecz zatrzymują je do rozrachunku z gminami, a nawet wydatkują na poczet kredytów, przewidzianych w budżetach gminnych. Postępowanie takie uznaję stanowczo za niedopuszczalne, gdyż sprzeciwia się ono idei samorządu i zwiększa trudności w gospodarce finansowej gmin; p. p. Wojewodowie zechcą też dopilnować, ażeby tego rodzaju praktyka — bez wyraźnej zgody na nią zarządów gminnych — na przyszłość się nie powtarzała.

11) Rozdział IV ustawy drogowej z dnia 10 grudnia 1920 r. (Dz. U. R. P. z r. 1921 Nr. 6, poz. 32) daje gminom możliwość wprowadzania świadczeń drogowych w naturze. Ten t. zw. szarwark przyczynić się może znakomicie do poprawy stanu dróg gminnych, o ile oczywiście zostanie należycie zorganizowany Ministerstwo Spraw Wewnętrznych otrzymuje jednakże szereg skarg na niewłaściwą i krzywdzącą repartycję w szarwarku. — Wbrew przepisom ustawy drogowej bywa np. szarwark rozkładany nie w stosunku do należnych od płatników podatków bezpośrednich, lecz w stosunku do ilości posiadanych przez nich morgów gruntu, żąda się dostarczenia środków przewozowych od osób, które ich wcale nie posiadają i na ich koszt wynajmuje się te środki po stosunkowo wygórowanych cenach, żąda się świadczeń w okresie pilnych robót polnych, zamienia się świadczenia w naturze na opłaty

pieniężne i wpływy z opłat zużywa się na cele z budową i utrzymaniem dróg gminnych nie wspólnego nie mających i t. p.

Ponieważ uchwały rad gminnych o wprowadzeniu świadczeń drogowych w naturze — w myśl art. 31 ustawy drogowej — podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej, przeto władza nadzorcza przy badaniu tych uchwał powinna zwrócić uwagę na to czy one odpowiadają przepisom ustawy drogowej i warunkom lokalnym, następnie zaś powinna baczyć, aby uchwały te były należycie realizowane. Ponieważ szarwark jest świadczeniem naturalnem dla budowy i utrzymania dróg gminnych, przeto — poza przestrzeganiem dotyczących przepisów ustawy drogowej — dla wymiaru jego powinny być miarodajne dwie zasady: a) nie może on przewyższać faktycznych potrzeb, związanych z budową i utrzymaniem dróg gminnych i b) ogólna jego wysokość w gminach wiejskich powinna być dostosowana do ilości środków przewozowych i sił roboczych, jaką gospodarstwa rolne rozporządzają i istotnie dać mogą bez widocznej straty dla swych interesów gospodarczych.

12) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych otrzymuje liczne zażalenia na przewlekłe załatwianie odwołań, wnoszonych do władz nadzorczych od wymiaru danin przez zarządy związków komunalnych. W związku z tem zwracam uwagę na postanowienia pkt. 4 art. 68 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) gdzie określone są prekluzyjne terminy załatwiania spraw przez władze administracyjne.

13) W wyjaśnieniach do § 58 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 28 czerwca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 433), zawartych w okólniku z dn. 21 lipca 1926 r. Nr. 70, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stanęło na stanowisku, że nie są dopuszczalne odwołania do Ministerstwa od decyzji p. p. Wojewodów w sprawie zatwierdzania budżetów miast i powiatowych związków komunalnych, gdyż p. p. Wojewodowie, zatwierdzając budżety tych związków komunalnych, wykonują uprawnienia, przekazane im przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu, działają zatem w ich imieniu, a przeciw decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanej w porozumieniu z Ministrem Skarbu, nie przysługuje środek prawny w toku postępowania administracyjnego.

Niniejszem uchylam dotyczący ustęp wymienionego wyżej okólnika z dn. 21 lipca 1926 roku Nr. 70, a to w związku ze stanowiskiem Najwyższego Trybunału Administracyjnego, wyrażonem w kilku wyrokach (m. in. w wyroku z dn. 17. X. 1929 r. L. Rej. 3969/27), że w sprawach zatwierdzania budżetów związków komunalnych — w braku specjalnych zastrzeżeń — w ustawie o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych — znajduje zastosowanie ogólna zasada prawna, wyrażona w art. 1 ustawy

z dn. 1 sierpnia 1923 r., Dz. U. p. 712 (a obecnie w art. 82 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r., Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341), zapewniająca stronom prawo rozpatrywania spraw w dwóch kolejnych instancjach administracyjnych.

Wobec powyższego przeciw decyzjom pp. Wojewodów, wydanym w pierwszej instancji w sprawie budżetów związków komunalnych, przysługuje środek prawny odwołania do Ministra Spraw Wewnętrznych.

Nie dotyczy to oczywiście decyzji p. p. Wojewodów i wydziałów powiatowych, wydawanych w charakterze władzy odwoławczej na podstawie art. 48, ustęp 4, lit. b, w związku z przekazaniem im uprawnień Ministra Spraw Wewnętrznych.

Powyższe wyjaśnienia i wskazówki zechcą p. p. Wojewodowie podać do wiadomości podległym sobie organom władzy nadzorczej oraz zarządom związków komunalnych i dopilnować ich wykonania względnie stosowania się do nich.

48.

Okólnik Nr. 24

z 21 lutego 1930 r.

(AA. 72/8.) w sprawie pieczęci dla władz i urzędów administracji ogólnej.

Do

*P. P. Wojewodów i Komisarza
Rządu w Warszawie.*

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyraża niniejszem zgodę na zamówienie przez Panów Wojewodów (P. Komisarza Rządu) w Mennicy Państwowej pieczęci z napisami:

Wojewoda..... (następuje przymiotnikowa nazwa województwa, np. Warszawski, Poleski),

Urząd Wojewódzki..... (następuje przymiotnikowa nazwa województwa jak poprzednio),

Urząd Wojewódzki..... (z dodatkową nazwą organu fachowego, jak niżej),

Starosta Powiatowy..... (następuje przymiotnikowa nazwa powiatu np. warszawski, szczuciński, morski),

Starosta Grodzki..... (jak poprzednio, z tem jednak, że w wypadkach, gdy dane miasto podzielone jest na parę powiatów nazwa ma brzmieć: np. Starosta Grodzki Północno-Warszawski, lub Południowo-Warszawski, lub Prasko-Warszawski i t. p.),

Starostwo..... (z dodatkową nazwą organu fachowego, jak niżej),

49.

Komisarz Rządu miasta stołecznego Warszawy,

Okólnik Nr. 25

z 21 lutego 1930 r.

Komisariat Rządu miasta stołecznego Warszawy,

(OL 2985/1) o biegu spraw dotyczących posiedzeń Sejmu i Senatu.

Komisariat Rządu..... (z dodatkową nazwą organu fachowego).

Do

P.P. Dyrektorów Departamentów I—V
i Naczelników Wydziałów.

Ministerstwo nadmienia, że w wypadkach, w których urzędnicy fachowi mieli dotychczas prawo używania pieczęci starostwa (urzędu wojewódzkiego) z dodatkiem wskazującym na ich czynność fachową np. przy świadectwach lekarskich, obdukcjach zwłok, planach technicznych i t. p.), stan ten w projektach nowych ma być uwzględniony (a więc np. Starostwo..... Lekarz Powiatowy, Urząd Wojewódzki..... Inspektor Farmaceutyczny i t. p.).

Pieczęcie dla władz: („Wojewoda“, „Komisarz Rządu“, „Starosta“) mogą być zamówione tylko w jednym egzemplarzu w wielkości dla danej instancji przewidzianej, a nadto pieczęcie dla starostów po jednej — wymiarów 20 m/m (do legitymacji) i 30 m/m (do laku); pieczęcie dla urzędów „Urząd Wojewódzki.....“ (z dodatkową nazwą organu fachowego i bez takowej), „Komisariat Rządu.....“ (z dodatkową nazwą organu fachowego i bez takowej), „Starostwo.....“ (z dodatkową nazwą organu fachowego) — po jednym egzemplarzu wymiarów: 1) normalnego dla danej instancji, 2) małego — 20 m/m — do legitymacji i t. p. oraz 3) do laku 30 m/m — jeżeli dany wymiar będzie urzędowi potrzebny. — Wyjątkowo, w należycie uzasadnionych wypadkach, pieczęcie mogą być sporządzone w paru egzemplarzach, np. jeżeli poszczególne wydziały urzędu wojewódzkiego mieszczą się w różnych punktach miasta, albo potrzebna jest pieczęć do stałego użytku w wydziale, wydającym większą ilość zaświadczeń, opatrzonych pieczęcią dokumentów, następnie gdy potrzebna jest pieczęć dla Ekspozytury Starostwa, ponieważ nie przewiduje się pieczęci z dodatkiem „Ekspozytura“ i t. p.

Przy zamawianiu pieczęci zechce Pan Wojewoda podawać wyłącznie pełny tekst napisów bez skrótów; skróty na pieczęciach zostaną ustanowione dodatkowo — w drodze porozumienia się Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z Dyrekcją Mennicy, po otrzymaniu przez nią zamówień od Pana Wojewody.

Sprawa jakie dokumenty, poza wypadkami uregulowanymi w obowiązujących przepisach prawnych, będą wogóle opatrywane w pieczęć, a w szczególności także sprawa, w jakich wypadkach powinna być używana pieczęć władzy, a w jakich wypadkach pieczęć urzędu, będzie przedmiotem oddzielnego zarządzenia.

Celem usprawnienia sposobu przygotowywania materiałów i załatwiania spraw związanych z sesjami Sejmu i Senatu, tudzież posiedzeniami komisji i podkomisji sejmowych i senackich wydaję następującą instrukcję:

I. Druki Sejmowe i Senackie.

1. Wszystkie druki nadsyłane do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z Kancelarii Sejmowej i Senackiej z wyjątkiem wymienionych niżej pod II 5 (t. j. dołączonych do zawiadomień o posiedzeniach) biuro informacyjno-podawcze doręcza bezpośrednio Wydziałowi OL.

2) Wydział OL przegląda nadesłane druki zaznacza na nich, które Departamenty względnie Wydziały Ministerstwa Spraw Wewnętrznych są zainteresowane poczem przesyła:

a) po 3 egzemplarze (1 dla Pana Ministra 1 dla Pana Podsekretarza Stanu i 1 dla referatu zleceń) do referatu zleceń Ministra;

b) po 1 egzemplarzu pp. Dyrektorom Depart. I — V, Naczelnikom Wydziałów Wojsk., Apr. i Wydz. P. P.;

c) po 1 egzemplarzu do biblioteki.

3) Po 1 egzemplarzu przechowuje Wydział OL u siebie w tece dla spraw sejmowych względnie senackich, a jeden egzempl. oddaje kancelarii Wydziału OL, która egzemplarz ten składa do nienaruszalnego zbioru rezerwowego.

4. Poszczególne Departamenty winny egzemplarze druków przesyłanych do ich dyspozycji utrzymywać stale w komplecie.

Utrzymywaniem tego zbioru w porządku ma się zająć sekretarz Dyrektora Departamentu względnie osoba, której tę funkcję Dyrektor Departamentu poruczy. Kompletu tego bez zezwolenia właściwego Dyrektora Departamentu naruszać nie wolno; na drukach tych nie wolno czynić żadnych adnotacji w związku z załatwianiem spraw. W razie wyjęcia druków z kompletu dla użytku Dyrektora Departamentu należy je po zrobionym użytku zpowrotem włożyć do zbioru.

5. Dyrektor Departamentu otrzymawszy druk zawierający sprawę interesującą Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, poleca zebrać ma-

terjały odnoszące się do tej sprawy, referuje w razie potrzeby p. Ministrowi (p. Podsekretarzowi Stanu), przedstawiając wnioski co do stanowiska, jakie Ministerstwo ma w danej sprawie zająć, o ile ona zostanie poruszona na posiedzeniu Sejmu (Senatu) lub komisji sejmowej (senackiej).

6) Dyrektywy otrzymane od p. Ministra (p. Podsekretarza Stanu) komunikuje Dyrektor Departamentu właściwym Naczelnikom Wydziałów i udziela im instrukcji co do sposobu załatwienia i stanowiska Ministerstwa.

II. Zaproszenia na posiedzenia Sejmu (Senatu) względnie ich Komisyj i Podkomisyj.

1. Wszystkie zawiadomienia, nadchodzące do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z Kancelarii Sejmowej (Senackiej) o posiedzeniach Sejmu i Senatu względnie ich komisyj i podkomisyj odbiera bezpośrednio referat dla szczególnych zleceń p. Ministra.

2) Referat zleceń po zapoznaniu się z treścią zawiadomienia odstępuje je natychmiast Wydziałowi OL.

3) Wydział OL sporządza bezzwłocznie stosowną ilość odbitek zawiadomienia, poczem:

a) jedną odbitkę przesyła referatowi zleceń dla p. Ministra, zaznaczając na niej, kto i w jakim zakresie jest zainteresowany odnośnie do poszczególnych punktów porządku dziennego;

b) po jednym egzemplarzu odbitki przesyła Sekretarjatu p. Podsekretarza Stanu i Dyrektora Dep. I;

c) po jednym egzemplarzu odbitki przesyła zainteresowanym p. p. Dyrektorom Departamentów z prośbą o przygotowanie odnośnych punktów i uzyskanie dyrektyw p. Ministra względnie Podsekretarza Stanu.

4) Oryginał zaproszenia zachowuje Wydział OL w swej tece dla spraw sejmowych względnie senackich, odnotowując na nim, kto i kiedy otrzymał odbitki zawiadomień oraz kto i w jakim zakresie jest zainteresowany odnośnie do poszczególnych punktów porządku dziennego.

5) O ile do zawiadomienia są dołączone druki, odnoszące się do poszczególnych punktów porządku dziennego, Wydział OL z reguły rozdziela te druki w ten sposób, że do każdej odbitki zaproszeń rozsyłanych do Dyrektorów Departamentów dołącza po jednym egzemplarzu właściwego druku, a ewentualną resztę oddaje do przechowania kancelarii Wydziału OL, która uzupełnia niemi zbiór podręczny wzgl. rezerwowy.

6) Jeżeli jednak przy zawiadomieniu o posiedzeniu nadesłano z kancelarii Sejmu (Senatu) takie druki, których Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dotąd jeszcze wogóle nie posiada, Wydział OL zależnie od ilości nadesłanych egzemplarzy udziela te druki bezzwłocznie do wglądu referatowi dla zleceń Ministra oraz zainteresowanemu bezpośrednio Departamentowi.

III. Zadanie Departamentów i Wydziałów po otrzymaniu zaproszeń.

Dyrektor Departamentu otrzymawszy odbitkę zaproszenia:

1) poleca niezwłocznie zebrać materiały odnoszące się do właściwych punktów porządku dziennego;

2) referuje sprawę p. Ministrowi (p. Podsekretarzowi Stanu) przedstawiając:

a) czy i jakie stanowisko ma zająć Ministerstwo w danej sprawie;

b) czy Ministerstwo ma być zastąpione na posiedzeniu przez delegata;

c) wniosek co do osoby delegata.

3) O ile sprawa interesuje dwa lub więcej Departamentów obowiązkiem ich będzie uprzednio uzgodnić swoje stanowisko in merito, jako też kto ma sprawę referować p. Ministrowi (panu Podsekretarzowi Stanu) i kto wysłać delegata.

4) Dyrektywy otrzymane od p. Ministra (p. Podsekretarza Stanu) komunikuje Dyrektor Departamentu właściwym Naczelnikom Wydziałów i udziela ściśle instrukcję osobom delegowanym na posiedzenie co do stanowiska, jakie one mają imieniem Min. Spraw Wewnętrznych zająć w danej sprawie w toku obrad na posiedzeniu.

IV. Obowiązki delegatów Ministerstwa

Delegaci obowiązani są:

1) Jawić się punktualnie na odnośnym posiedzeniu i przedstawić się przewodniczącemu Komisji.

2) Postępować ściśle w myśl postanowień §§ 144 — 150 Regulaminu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

3) Sprawozdanie z posiedzenia winno być ujęte zwięźle i podzielone na 2 części jedną dotyczącą sprawy, która była przedmiotem delegacji i drugą zawierającą ewentualne spostrzeżenia co do innych kwestyj podniesionych w czasie posiedzenia, szczególnie zaś zarzutów skierowanych przeciw Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i podległym mu urzędom i organom.

4) Jedną odbitkę sprawozdania otrzymuje referat zleceń Ministra, drugą Wydział OL, który w szczególności co do części 2-jej sprawozdania określa, kto i w jakim zakresie jest zainteresowany w poszczególnych zarzutach, oraz rozsyła je według kompetencji.

V. Dalsze zarządzenia.

1) Dyrektor Departamentu, po otrzymaniu sprawozdania delegata, referuje sprawę w miarę potrzeby p. Ministrowi (p. Podsekretarzowi Stanu) celem uzyskania dalszych dyrektyw.

2) Zarzutom konkretnym podniesionym w toku dyskusji sejmowej właściwe Departamenty nadają dalszy bieg celem ich zbadania i wyjaśnienia.

VI. Przepisy końcowe.

1) Przepisy niniejszej instrukcji, dotyczące Dyrektorów Departamentów odnoszą się również do Naczelników Samodzielnych Wydziałów.

2) Instrukcję niniejszą należy dołączyć do Regulaminu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych którego § 142 zostaje niniejszem uchylony.

50.

Okólnik Nr. 26

z dnia 20 lutego 1930 r.

(OB. 1267/4) o opłatach stemplowych od podań wnoszonych przez konsulatory państw obcych.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza
Rządu w Warszawie i Naczelnika Urzędu
Spraw Mniejszości w Katowicach.

Okólnikiem z dnia 4 lutego 1930 r. Nr. D. V. 1168/6/29 Ministerstwo Skarbu oznajmiło, co następuje:

Ustawa z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570) przyznaje w art. 144 (punkcie 6) osobiste uwolnienie „państwom obcym — z zastrzeżeniem wzajemności” — w zakresie opłat stemplowych od podań.

Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że na mocy powyższego przepisu są wolne od opłaty stemplowej w szczególności podania wnoszone przez konsulatory państw obcych — a mianowicie także wtedy, gdy dotyczą spraw poszczególnych obywateli tego państwa, które reprezentuje dany konsulat.

Powyższe zasady opierają się na założeniu, że państwa obce stosują analogiczne uwolnienie w stosunku do polskich konsulatów zagranicą. Atoli urząd, do którego wniósł podanie konsulat nie ma wdawać się w dochodzenia, czy dane państwo obce stosuje wzajemność wobec Polski, lecz ma oprzeć się na założeniu, że taka wzajemność istnieje, a zatem traktować podanie jako wolne od opłaty stemplowej. O ileby się okazało, że w poszczególnych państwach obcych stosowane są zasady odmienne, Ministerstwo Spraw Zagranicznych zawiadomi o tem Ministerstwo Skarbu, które za pośrednictwem władz centralnych postara się o doświadczenie tej informacji do wszystkich urzędów państwowych. Dopiero od chwili otrzymania takiej informacji urzędy państwowe powinny do podań wnoszonych przez konsulatory państwa, którego dotyczy się owo zawiadomienie, stosować art. 152 ustawy o opłatach stemplowych, w myśl którego załatwienie podania jest uzależnione od uprzedniego uiszczenia opłaty, względnie ma nastąpić przy równoczesnem zażądaniu dodatkowego uiszczenia opłaty.

Powyższe udziela Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania.

V.

P i s m a

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

51.

Pismo Nr. Z. I. 6/30

z dnia 6 lutego 1930 r.

w sprawie stanu sanitarno - porządkowego
szkół powszechnych i średnich.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza
Rządu w Warszawie.

Ze sprawozdań inspekcji szkół niektórych powiatów wynika, iż stan sanitarno-porządkowy szkół jak powszechnych, tak i średnich, nie jest całkowicie zadowalający.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę o zarządzenie, aby lekarze powiatowi przy inspekcjach sanitarno-porządkowych szkół na terenie swego powiatu zwracali szczególną uwagę na następujące punkty:

1) Położenie budynku szkolnego, otoczenie, najbliższe sąsiedztwo (fabryki, warsztaty i za-

kłady przemysłowe, cementarze, szpitale, rzeźnie, targi), odsunięcie od drogi i sąsiednich zabudowań.

2) Plac szkolny, jego wymiary, zadrzewienie, boiska.

3) Stan sanitarny poszczególnych izb szkolnych, wymiary izb szkolnych w stosunku do liczby uczniów; stan podłóg i ścian; oświetlenie, przewietrzanie, ogrzewanie, rozmieszczenie ławek, konstrukcja ławek, spluwaczki.

4) Sala rekreacyjna, sala gimnastyczna, szatnia, gabinet lekarski i dentystyczny, pokój do śniadań.

5) Usuwanie nieczystości: Czy budynek szkolny jest połączony z siecią kanalizacyjną (o ile w danej miejscowości istnieje). Stan sanitarny ustępów, stosunek liczby przedziałów do liczby uczniów. Typ ustępów.

6) Umywalnie, natryski, kąpiele, i czy w dostatecznej liczbie.

7) Zaopatrzenie w wodę do picia. Wodociągi czy studnie i jakiego typu. Czy woda zdatna do picia w stanie surowym. Czy była robiona analiza wody i co wykazała. Gdzie niema wodociągów czy są zbiorniki z kranami na wodę. Urządzenia do picia wody.

Lekarze powiatowi winni wykorzystywać wszelkie wpływy i czynniki, by stwierdzone braki sanitarne na terenie szkół zostały naprawione i uzupełnione.

W celu ułatwienia lekarzom powiatowym inspekcji szkół załącza się przy niniejszym wzór instrukcji dla lekarzy powiatowych, którą należy rozesłać lekarzom powiatowym do użytku.

Załącznik.

INSTRUKCJA

dla lekarzy powiatowych w sprawie dozoru higienicznego nad budynkami i lokalami szkolnymi.

Lekarz powiatowy czuwa nad tem, ażeby każda szkoła czy to państwowa, czy samorządowa, czy prywatna w jego powiecie posiadała należycie urządzony i utrzymany lokal.

Podczas objazdów powiatu swego wizytuje on szkoły w swoim powlecie, każdą przynajmniej raz na rok, zwracając szczególną uwagę na następujące punkty:

1. a) *Położenie budynku szkolnego*: Budynek szkolny powinien znajdować się o ile możliwości po środku tej okolicy lub dzielnicy miasta, dla której jest przeznaczony; odległość nie powinna przekraczać 3-ch kilometrów. Pożądanem jest położenie na ulicach bocznych w bliskości ogrodów, zieleńców lub niezabudowa-

nych placów. Zaleca się zwrócenie okien na południo-wschód lub północo-zachód. W miejscowościach, nieposiadających wodociągu, koniecznym warunkiem miejsca pod budowę szkoły jest możliwość wykopania w niem studni z dobrą wodą do picia.

b) *Otoczenie i najbliższe sąsiedztwo*: Należy unikać sąsiedztw hałaśliwych, zanieczyszczających powietrze szkodliwymi dla zdrowia wyziewami, a więc przedewszystkiem wielkich fabryk, warsztatów, zakładów przemysłowych, cementarzy, szpitali, rzeźni, targów.

Niemniej niepożądane są sąsiedztwa, mogące niekorzystnie oddziaływać na uczęszczające do szkoły dzieci pod względem moralnym, jak np. szynkownie, podrzędne teatry i t. p. Odległość budynku szkolnego od szynku nie powinna być mniejsza od 100 m. w miastach i od 300 m. w osadach gminnych.

c) *Odsunięcie od drogi i sąsiednich zabudowań*: Sam budynek szkolny winien być dostatecznie odsunięty od drogi i od sąsiednich zabudowań. Zabudowania gospodarskie są bardzo niepożądane przy szkole i należy poprzestać tylko na najniezbędniejszych, jak zabudowania gospodarskie nauczycieli, składzik na węgiel i drzewo.

2. *Plac szkolny*. Obszar placu szkolnego wraz z boiskiem winien wynosić dla szkół powszechnych 1—2—3—klasowych co najmniej 0,56 ha, dla szkół 4—5—6—7—klasowych co najmniej 0,85 ha. Należy uwzględnić powierzchnię na ogródek i boisko szkolne, najwłaściwiej poza budynkiem szkolnym, nie zaś przy drodze, gdzie byłoby ono zbyt wystawione na kurz i ruch; nadto boisko powinno być widoczne z okien szkoły. Unikać nadmiernego zadrzewieniaokoło budynku szkolnego, któreby utrudniało dostęp światła i słońca do izb szkolnych.

3. *Stan sanitarny poszczególnych izb szkolnych*:

a) *Obszar izby szkolnej* winien być proporcjonalny do liczby dzieci, dla których jest przeznaczony — nie może wynosić mniej, niż 42 m. kw., a nie więcej niż 60 m. kw. Na jedno dziecko winno przypadać powietrza w izbach szkolnych dla młodszych dzieci nie mniej, niż 5 — 6 m. sz. na 1 dziecko. I 7 — 8 m. sz. w izbach dla dzieci starszych.

b) *Podłoga w izbie szkolnej* powinna być gładka, niewsiąkliwa, szczelna, ciepła i trwała. Warunkom tym najlepiej odpowiada posadzka z klepki dębowej. Na wsi w szkołach powszechnych oszczędnie budowanych może być podłoga z desek sosnowych, pomalowanych na olejno. Wszystkie zalety, wymagane od dobrej podłogi, posiada linoleum; jest ono nie wsiąkliwe, ciepłe, elastyczne, stosunkowo tanie i nadto po zużyciu łatwo może być zastąpione nowem. Podłoga w izbach szkolnych powinna być jak najczyszciej utrzymana przez częste zbieranie kurzu wilgotną ścierką.

c) Powierzchnia ścian i sufitu w izbach szkolnych powinna być gładko wyprawiona, malowana na jasno farbą klejową, a od dołu na wysokość 1,5 m. farbą olejną.

d) Ławki szkolne powinny być od 4 — 6 wielkości, prawidłowej konstrukcji i racjonalnie rozmieszczone. Najlepsze są ławki ze stołami ruchomymi, konstrukcji trwałej i prostej.

e) Oświetlenie izby szkolnej powinno być dostatecznie silne i jednostajne. Światło dzienne powinno padać tylko z jednej, bezwarunkowo lewej strony uczniów. Powierzchnia okien izby szkolnej winna wynosić $\frac{1}{5}$ powierzchni podłogi. Oświetlenie sztuczne powinno być dostatecznie silne, białe, równe, możliwie rozproszone, nie grać i nie psuć powietrza. Ważną rzeczą jest rozmieszczenie w izbach szkolnych źródeł światła, od tego bowiem zależy dostateczne i jednostajne oświetlenie wszystkich miejsc z możliwym ograniczeniem padających na nie cieniów. Każde miejsce w ławce winno otrzymywać światło z przodu lub z lewej strony. Wysokość nad podłogą lamp elektrycznych lub gazowych daje się 2,2 m. Na wsi w szkołach powszechnych i w miejscowościach, nieposiadających prądu elektrycznego, można poprzestać na lampach naftowych w dostatecznej liczbie i odpowiednio umieszczonych

f) Przewietrzanie najlepsze naturalne zapomocą otwierania okien, powinno być dokonywane podczas każdej pauzy, a w czasie nauki zapomocą otwierania przewietrzników, o ile nie zostaną zastosowane inne sztuczne sposoby wentylacji.

W izbach szkolnych, na korytarzach, schodach, salach rekreacyjnych powinny stać spluwaczki z codziennie zmienianą wodą lub płynem odkażającym.

4. Wejście do szkoły powinno być dostatecznie przestronne, drzwi wejściowe możliwie szerokie, otwierające się bezwarunkowo na zewnątrz. Ze względu na porządek oraz czystość powietrza w szkole przed wejściowymi drzwiami lub też w sieni przy samych drzwiach powinna znajdować się na podłodze żelazna kratka do oskrobywania błota z obuwia.

W większych budynkach szkolnych powinna być oddzielna sala rekreacyjna do zabaw, w mniejszych, jeżeli sali nie ma, zabawy mogą odbywać się na korytarzach, które wobec tego muszą być zupełnie jasne, dobrze przewietrzane i o tyle przestronne, aby wszystkie dzieci z przylegających izb szkolnych mogły się w nich swobodnie poruszać. Korytarz środkowy nie powinien być węższy niż 3,5 m., a boczny nie węższy niż 3 m. Ściany na korytarzach winny być malowane na jasny kolor, a od dołu do wysokości 1,5 m. farbą olejną. Klatka schodowa powinna być dobrze oświetlona i ogrzana, stopnie schodowe muszą być wykonane z materiału nieślisliwego i trwałego, balustrada schodowa wysokości 1,10 m. mocna i dostatecznie gęsta. Głębokość stopnia nie powinna być mniejsza niż 24 cm., wysokość zaś nie większa nad 17 cm.

Wobec bardzo doniosłego znaczenia gimnastyki konieczne są we wszystkich większych budynkach szkolnych oddzielne sale gimnastyczne. W mniejszych i uboższych szkołach lekcje gimnastyki mogą się odbywać w salach rekreacyjnych, lub w jednej z izb szkolnych. Przeciętą wielkość sali gimnastycznej winna wynosić 20×10 m. kw. Ściany powinny być gładkie, od dołu malowane olejno, podłoga szczelna, elastyczna i dostatecznie trwała. Sala gimnastyczna musi być przewietrzana silniej od innych pomieszczeń.

W budynku szkolnym konieczne powinny znajdować się specjalne pomieszczenia na szatnie, jedynie w pomieszczeniach oszczędnie stawianych i niewielkich wiejskich szkołach powszechnych za szatnię mogą służyć korytarz lub też sieni szkolna, które przytem nie są używane, jako pomieszczenia rekreacyjne. Wieszanie garderoby w izbach szkolnych jest niedopuszczalne. O ile w szkole wydaje się gorące śniadania, powinien być na cel ten przeznaczony specjalny pokój z odpowiednią liczbą stołów i ławek.

Pożądany jest oddzielny pokój-gabinet dla lekarza szkolnego i dentystry.

5. O ile w danej miejscowości jest sieć kanalizacyjna, budynek szkolny winien być bezwarunkowo z nią połączony i zaopatrzony w dostateczną liczbę dobrze urządzonych i porządnie utrzymanych ustępów.

Jeden przedział powinien przypadać na 40 uczniów w szkołach męskich, a na 20 w szkołach żeńskich. Gdy szkoła jest koedukacyjna, winny być oddzielne ustępy dla dziewcząt i oddzielne dla chłopców z pisuarami, położone możliwie po przeciwległych stronach podwórza. O ile w danej miejscowości nie ma kanalizacji, usuwanie nieczystości winno się odbywać albo gromadzeniem ich w specjalnie urządzonych zbiornikach, opróżnianych systematycznie co pewien czas, albo winno być zastosowane miejscowe oczyszczanie nieczystości. Na wsi w szkołach powszechnych oszczędnie budowanych ustępy mogą być w postaci dołów cementowanych, szczelnych, nieprzepuszczalnych, oddalonych od szkoły o 10—20 metrów i położonych zawsze w stronie przeciwnej tej, skąd wieją najczęstsze w tej okolicy wiatry.

Każdy ustęp musi posiadać dobrą wentylację, dobre oświetlenie, zabezpieczenie od much i być utrzymywany zawsze w czystości.

Podłoga i ściany w ustępach powinny być szczelne, gładkie, łatwo zmywalne, podłoga nieprześliskliwa. Ściany ustępów większych budynków szkolnych muszą być malowane olejno lub wyłożone płytkami terrakotowymi. Przegrody pomiędzy przedziałami 2,10 m. wysokości.

6. Umywalnie w budynkach szkolnych są konieczne, najlepiej w pomieszczeniach, oddzielających miejsca ustępowe od korytarzy, pomieszczenia te muszą mieć podłogę nieprze-

siakliwą, ściany do wysokości 1,5 m. zabezpieczone od wilgoci płytkami lub farbą olejną. W budynkach skanalizowanych miski umywalniciane łączą się bezpośrednio z rurami wodociągowymi i kanalizacyjnymi, w budynkach, nieposiadających kanalizacji, zaleca się urządzenie umywalni w postaci blaszanego koryta z zawieszonym nad niem zbiornikiem wody, w braku miejsca umieszczonych wprost na korytarzu. Opróżniać koryto należy zapomocą spustu z rurką odprowadzającą wodę nazewnątrz do rynsztoka. W większych budynkach szkolnych zaleca się urządzenie natrysków, w mniejszych uczniowie mogą korzystać z kąpielisk ludowych.

7. *Zaopatrzenie budynku szkolnego w wodę.* O ile w miejscowości tej jest sieć wodociągowa, budynek szkolny winien być bezwarunkowo z nią połączony. W miejscowościach, nieposiadających sieci wodociągowej, konieczne jest w każdym dużym budynku szkolnym urządzenie wodociągu miejscowego. W szkołach wiejskich i innych mniejszych budynkach szkolnych można poprzestać na studniach, dobrze urządzonych, najlepiej wierconych, z pompą. Wodę należy poddawać co pewien czas badaniu. W szkołach powinny być urządzenia do picia wody. Gdzie jest sieć wodociągowa, winny być urządzone wodotryski, czynne przez uciskanie odpowiedniej sprężyny lub innego mechanizmu, są one dobre, bo czynią zbędnem używanie wspólnych kubków. W miejscowościach, gdzie nie ma wodociągów, każda szkoła powinna posiadać kilka zbiorników na wodę z kranami i naczyniem lub szeroką rynienkę pod niemi, służącą do przepłókiwania kubków i do zlewania pozostałej wody. Woda w tych zbiornikach powinna być codziennie zmieniana i zasadniczo w miarę potrzeby według uznania lekarza szkolnego odkażana.

Ogólny stan sanitarno-porządkowy budynku szkolnego powinien być bezwarunkowo bez zarzutu.

Wskazaniem jest, aby lekarz powiatowy zapoznał się z piśmiennictwem, dotyczącem higieny szkolnej; poleca się następującą literaturę:

1) Kopczyński Stanisław — „Higjena szkolna“.

2) Kopczyński Stanisław — „Rola lekarza powiatowego w dozorcze higieniczno-lekarskim nad szkołami“. Warszawa 1919 r.

3) Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. — Rozporządzenia i okólniki w sprawach higieny szkolnej i wychowania fizycznego za lata 1918—1928. Warszawa 1929 r.

4) Janke — „Zasady higieny szkolnej“ Warszawa 1906 r.

52.

Pismo Nr. SG. 239/1

z dnia 13 lutego 1930 r.

w sprawie wywieszenia plakatów propagandowych P. K. O. w lokalach starostw i gmin.

Do

P. P. Wojewodów.

Pocztowa Kasa Oszczędności wysłała do wszystkich starostw i urzędów gminnych plakaty i afisze propagandowe z prośbą o wywieszenie ich w lokalach odwiedzanych przez interesantów.

W związku z powyższem oraz nawiązując do zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 4. VIII 1928 r. Nr. OL. 997/1/28 (Dz. Urz. M. S. W. Nr. 5 poz. 18) w sprawie popierania działalności P. K. O. Ministerstwo prosi Pana Wojewodę o wydanie zarządzenia p. p. Starostom, aby wymienione plakaty i afisze zostały wywieszone w lokalach starostw i urzędów gminnych w miejscach widocznych i dla tego rodzaju druków przeznaczonych.

53.

Pismo Nr. OL. 2138/4

z dnia 13 lutego 1930 r.

w sprawie regulaminu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Do

P. P. Dyrektorów Departamentów I—V, Naczelników Wydziałów i wszystkich urzędników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Rozsyłając wydany przeze mnie okólnik Nr. 1 z 2 stycznia 1930 r. (OL. 2138/3) w sprawie regulaminu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, wraz z regulaminem, zarządzam co następuje:

1. Każdy urzędnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych otrzyma za pokwitowaniem jeden egzemplarz okólnika Nr. 1 wraz z regulaminem—do użytku urzędowego.

2. Wszyscy urzędnicy Ministerstwa obowiązani są w jak najkrótszym czasie, a najdalej do dnia 1 marca 1930 r. zapoznać się gruntownie z treścią regulaminu i stosować się ściśle do zawartych, w nim, jako też w okólniku Nr. 1 postanowień.

3. Urzędnik wydziału Osobowego, wyznaczony stale do załatwiania formalności związanych z przydziałem nowo-przyjętych względ-

nle przydzielonych do Ministerstwa urzędników, obowiązuje jest *doręczać każdemu nowo-przybyłemu urzędnikowi za pokwitowaniem jeden egzemplarz regulaminu oraz pouczyć go o obowiązku dokładnego zapoznania się z treścią regulaminu i stosowania się do jego postanowień.*

W tym celu Wydział Osobowy będzie stale zaopatrywać się w odpowiednią ilość egzemplarzy regulaminu, którego zapasowe egzemplarze znajdują się na składzie w *Intendenturze Ministerstwa.*

4. W związku z postanowieniami mojemu, zawartymi w rozdziale II i IV okólnika Nr. 1 z 2 stycznia 1930 r. upoważniał Pana Dyrektora Departamentu I do zorganizowania — w porozumieniu z P. P. Dyrektorami Departamentów — *sposobu wykonywania stałej kontroli nad tem, czy i w jakim stopniu wszyscy urzędnicy zapoznali się istotnie z treścią regulaminu oraz stosują jego postanowienia w praktyce.*

5. Rygory wymienione w ustępie pierwszym rozdziału II okólnika Nr. 1 z 2 stycznia 1930 r., obowiązywać będą od dnia 1 marca 1930 r.

Obowiązek uzgadniania z Wydziałem Organizacyjno-Prawnym projektowanych przez Wydziały okólników i zarządzeń dotyczących spraw objętych regulaminem, wchodzi w życie natychmiast.

54.

Pismo Nr. OL. 2906/1

z dnia 14 lutego 1930 r.

w sprawie przemówień urzędników na posiedzeniach plenarnych Sejmu i Senatu.

*P. P. Dyrektorom Departamentów I—V,
Naczelnikom Wydziałów i urzędnikom
M. S. W.*

przesyłam do wiadomości z tem, iż na posiedzeniach plenarnych Sejmu i Senatu podwładni mi urzędnicy mogą zabierać głos tylko za mojem zezwoleniem.

PREZES
RADY MINISTRÓW

Nr. 1124.

Warszawa,
dnia 21 stycznia 1930 r.

W sprawie przemówień urzędników Ministerstw na posiedzeniach plenarnych Sejmu i Senatu.

Okólnik Nr. 3

Do

*Pana Ministra Spraw Wewnętrznych
w Warszawie*

Na ostatniem posiedzeniu Sejmu zamierzał dyrektor departamentu jednego z Mini-

sterstw wygłosić przemówienie, które zawierało w końcowem zdaniu deklarację „w imieniu Rządu”. Zupełnie przypadkowo dowiedziałem się o owem zamierzonym przemówieniu i po zapoznaniu się z jego treścią sprzeciwiłem się wygłoszeniu, ponieważ stwierdziłem, że projektowana deklaracja „w imieniu Rządu” nie była mi uprzednio zakomunikowana.

Proszę Pana Ministra (Pana Kierownika Ministerstwa) aby w przyszłości zamierzone oświadczenia delegowanych przez PP. Ministrów, na posiedzenia plenarne Sejmu i Senatu urzędników składane w imieniu Rządu, były mi uprzednio przedstawiane do decyzji.

Prezes Rady Ministrów

(–) K. Bartel.

55.

Pismo Nr. OL. 2924/1

z dnia 15 lutego 1930 r.

w sprawie przekazywania nieruchomości ziemskich pod zarząd innych władz.

P. P. Wojewodom

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości przesyłany przez Ministerstwo Reform Rolnych pismem z 24 stycznia 1930 r. L. 1928/Z/29 odpis protokołu konferencji odbytej w temże Ministerstwie w sprawie przekazywania nieruchomości ziemskich pod zarząd innych władz, — polecając stosowanie trybu postępowania, wskazanego w rzeczonym protokole.

Odpis.

PROTOKÓŁ

konferencji z dn. 5.IX 1929 r. w sprawie wykładni art. 9 ustawy o wykonaniu reformy rolnej.

Po przeprowadzeniu dyskusji ustalono, że art. 9 ustawy o wykonaniu reformy rolnej w związku z art. 2 tejże ustawy nakazuje, aby wszelkie przekazywanie nieruchomości ziemskich z pod zarządu jednego Ministerstwa pod zarząd innej władzy dokonywane było w porozumieniu z Ministerstwem Reform Rolnych.

Tryb postępowania w danym przypadku należałoby ustalić jak następuje:

Przekazywanie pozostających w zarządzie Ministerstwa Rolnictwa, bądź w zarządzie in-

nego Ministerstwa majątków rolnych na cele publiczne lub państwowe następuje na mocy decyzji Ministerstwa przekazującego, opartej na wnioskach podległych organów lokalnych. Organa lokalne Ministerstwa przekazującego mają wnioski swoje formułować po porozumieniu się z lokalnymi organami Ministerstwa przejmującego oraz z Okręgowym Urzędem Ziemskim i we wniosku mają uwidocznic stanowisko i opinie zainteresowanych władz lokalnych.

Porozumiewanie się Ministerstwa przekazującego z Zarządem Centralnym Ministerstwa Reform Rolnych w sprawie zamierzonego przekazania gruntów rolnych innemu Ministerstwu ma miejsce tylko w tym wypadku, jeżeli organy lokalne tych Ministerstw nie uzgodniły swoich stanowisk, bądź Ministerstwo Reform Rolnych z własnej inicjatywy uprzedziło Ministerstwo przekazujące o swoich zastrzeżeniach w danej konkretnej sprawie. Brak odpowiedzi Urzędów Ziemskich na zapytania lokalnych organów Ministerstwa przekazującego w ciągu trzech miesięcy w sprawach zaś oznaczonych jako pilne w ciągu dwóch miesięcy, będzie uważane za zgodę na zamierzone załatwienie.

Co do techniki ustalono, że p. Minister Reform Rolnych zwróci się do wszystkich panów Ministrów z prośbą o wydanie zarządzenia organom podległym II instancji, aby w każdym przypadku zamierzonego przekazania innym władzom nieruchomości ziemskiej zwracały się do Okręgowych Urzędów Ziemskich w celu uzgodnienia stanowiska. Pan Minister Reform Rolnych pouczy Okręgowe Urzędy Ziemskie jak mają się zachować w przypadku zgłoszenia się do nich innych władz w sprawie przekazywania gruntów państwowych przez jedne władze władzom innym.

Na tem konferencję zakończono.

56.

Pismo Nr. OL. 780/2/30

z dnia 17 lutego 1930 r.

w sprawie interwencji posłów i senatorów.

P. P. Dyrektorom Departamentów, Naczelnikom Wydziałów, Głównemu Komendantowi Policji Państwowej, Dyrektorowi Głównego Urzędu Statystycznego i Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza.

udzielam do wiadomości—w związku z §§ 157—159 oraz załącznika Nr. 19 Regulaminu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych—I analogicznego stosowania.

PREZES
RADY MINISTRÓW
Nr. 2334.

Warszawa,
dnia 7 lutego 1930 r.

W sprawie interwencji
posłów i senatorów.

Odpis.

Okólnik Nr. 7

Do

wszystkich Panów Ministrów (Kierowników Ministerstw)

w Warszawie.

Na posiedzeniu 16 grudnia 1926 r. powzięła Rada Ministrów następującą uchwałę w sprawie interwencji posłów i senatorów:

„a) Rada Ministrów stwierdza, że interwencje u władz rządowych klubów poselskich—jako instytucyj nieopartych na żadnych normach prawnych—nie stwarzają konstytucyjnego obowiązku reagowania na nie (chyba że są zgłoszone w formie interpelacyj);

b) Rada Ministrów stwierdza, że interwencje poszczególnych posłów i senatorów w sprawach prywatnych poszczególnych osób — o ile nie są zgłoszone w formie interpelacyj — nie stwarzają również konstytucyjnego obowiązku reagowania na nie i winne być traktowane jako interwencje osób prywatnych;

c) Rada Ministrów stwierdza, że interwencje poszczególnych posłów i senatorów w sprawach, w których wchodzi w grę interes publiczny, a zwłaszcza żywotne interesy ich okręgów wyborczych, nie stwarzają wprawdzie również wyrażnie przez Konstytucję unormowanego obowiązku reagowania na nie, (chyba, że są zgłoszone w formie interpelacyj), że jednakowoż takie interwencje stanowią naturalny objaw interesowania się reprezentantów ludności jej sprawami i z tego względu są w zupełności dopuszczalne“.

Przypominając powyższą uchwałę Rady Ministrów, proszę Pana Ministra (Kierownika Ministerstwa) o polecenie ścisłego przestrzegania zasad ustalonych w uchwale, oraz o udzielenie odpowiednich wskazówek podległym władzom i urzędom.

Ponadto zaznaczam, że o ile chodzi o interwencje posłów i senatorów w sprawach objętych punktem c) uchwały, a wchodzących w zakres działania władz administracji ogólnej—należy przyjąć zasadę, iż interwencje te winny się koncentrować w rękach wojewodów (Komisarza Rządu m. st. Warszawy) z wykluczeniem powiatowych władz administracji ogólnej, a to ze względów podanych w okólniku moim z dnia 17 kwietnia 1928 r. Nr. 6902. Analogiczną zasadę należy stosować co do spraw wchodzących w zakres działania władz administracji

skarbowej i szkolnej, koncentrując odnośne interwencje w rękach Prezesów Izby Skarbowych względnie Kuratorów.

Okólnik niniejszy ma zastosowanie do wszystkich posłów i senatorów, oraz wszystkich klubów poselskich i senackich.

Prezes Rady Ministrów

(—) K. Bartel

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Nr. OL. 780/2/30

Warszawa,
dnia 17 lutego 1930 r.

Interwencje posłów
i senatorów.

*P. P. Wojewodom i Komisarzowi Rządu
w Warszawie.*

Podaję do wiadomości i ścisłego przestrzegania z tem, że bliższe wskazówki w tej sprawie zawarte są w okólnikach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych: Nr. 5 z dn. 15.I 1927 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 1 i 2 poz. 17) i Nr. 67 z dn. 26.IV 28 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 3 poz. 31).

57.

Pismo Nr. OB. 3572

z dnia 17 lutego 1930 r.

w sprawie utrzymania samochodów.

Do

P. P. Wojewodów z wyjątkiem Śląskiego i Komisarza Rządu w Warszawie.

Ministerstwo Robót Publicznych zawiadamia, że otrzymuje od Panów Wojewodów zgłoszenia na utrzymanie służbowych samochodów i ich naprawy, motywowane tem, że przyznawane im kredyty na środki lokomocji nie wystarczają na pokrycie najniezbędniejszych wydatków bieżących.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza, że kredyty na utrzymanie środków lokomocji są preliminarzowane w Dz. 2 § 4 budżetu Ministerstwa i że wydatki na utrzymanie to winny być dostosowane do przyznanych na ten cel kredytów.

Zgłoszenia, w razie konieczności o uzupełnienie kredytów należy kierować wyłącznie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

58.

Pismo Nr. OL. 2937/1

z dnia 19 lutego 1930 r.

w sprawie wniosków na delegację urzędników M. S. Wewn.

Do

*P. P. Dyrektorów Departamentów I—V
i Naczelników Wydziałów.*

Stwierdziłem, iż wnioski w sprawie delegacji urzędników Min. Spraw Wewnętrznych na posiedzenia, komisje, zjazdy i t. p. są mi przedkładane za późno do rozpatrzenia i decyzji. Zarządzam przeto, ażeby sprawy takie, z wyjątkiem wypadków istotnie nagłych, były mi przedkładane za pośrednictwem Sekretariatu najpóźniej na 48 godzin przed terminem delegacji.

59.

Pismo Nr. OB. 3002/23

z dnia 21 lutego 1930 r.

w sprawie ceny prenumeraty Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Do

P. P. Wojewodów

Począwszy od drugiej połowy 1928 roku Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych został zreorganizowany na wydawnictwo o charakterze instrukcyjnym, mające za zadanie dostarczenie urzędom podległym materiału, dotyczącego przepisów i zarządzeń z zakresu działania władz administracji państwowej i samorządowej.

W tym celu zamieszczane są w Dzienniku Urzędowym M. S. Wewn.:

a) przedruki z Dziennika Ustaw R. P. i Monitora Polskiego wszystkich tych przepisów, które dotyczą administracji ogólnej, a mianowicie:

1) w całości przedruki norm, dotyczących bezpośrednio działów administracji, zespolonych we władzach administracji ogólnej.

2) częściowe przedruki wszystkich innych norm w tym zakresie, w jakim one obchodzą władze administracji ogólnej;

3) nagłówki wszystkich wogóle norm ogłaszanych w wymienionych wyżej organach urzędowych;

b) wszystkie rozporządzenia, zarządzenia, okólniki i pisma natury ogólnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;

c) interesujące administrację ogólną okólniki i zarządzenia okólnie innych władz naczelnych i urzędów centralnych względnie przedruki z odnośnych dzienników urzędowych, wreszcie

d) orzecznictwo Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Jak z powyższego wynika materiał zawarty w Dzienniku Urzędowym M. S. W. służy do znacznego ułatwienia pracy urzędnikom referującym administracji ogólnej i przyczynia się korzystnie do odpowiedniego wyszkolenia tych urzędników.

W tym też celu Ministerstwo zaopatruje w Dziennik Urzędowy wszystkich wymienionych urzędników.

Pożądaniem jednak zewszepochmiar byłoby również znaczniejsze rozpowszechnienie Dziennika Urzędowego M. S. Wewn. dla tych samych celów również i wśród funkcjonariuszów administracji samorządowej.

Użyteczność Dziennika Urzędowego M. S. W. dla potrzeb służbowych administracji gminnej stwierdziły również i czynniksi sejmowe przy rozpatrywaniu budżetu M. S. W. na 1930/31.

Dotychczas jednak zapotrzebowanie na Dziennik Urzędowy M. S. W. ze strony władz i urzędów administracji gminnej i magistratów jest nader nikłe.

Na przeszkodzie temu stoi prawdopodobnie stosunkowo wysoka cena prenumeraty rocznej (zł. 30), dlatego też Ministerstwo, pragnąc uprzyścić wymienionym wyżej urzędom abonament Dziennika Urzędowego M. S. W., obniża od 1930 r., t. j. od Nr. 1 Dziennika Urzędowego M. S. W., za ten rok cenę prenumeraty rocznej ze złotych 30 do złotych 12 przy ilości numerów 20—26 rocznie.

Powyższą cenę prenumeraty Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa za przejściową, gdyż w miarę napływu prenumeratorów będzie ona niewątpliwie jeszcze dalej obniżoną.

W każdym bądź razie już przy obecnej niższej prenumeracie nawet mniej zasobne gminy będą w stanie Dziennik Urzędowy M. S. W. prenumerować.

Powyższe zechce Pan Wojewoda podać do wiadomości władz i urzędów samorządowych, znajdujących się na podległym mu terytorjum, zwracając ich uwagę na korzyści posiadania Dziennika Urzędowego M. S. W.

Równocześnie należy im wskazać adres administracji Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewnętrznych:

Administracja Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewnętrznych przy Komisarjacie Rządu—Warszawa, Senatorska 12 (tel. 96-87).

VI.

Nowe książki i czasopisma.

A. Zalecone do użytku

60

Suski Julian: „Podział Administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej“.

Nakładem Wojskowego Instytutu Naukowo-Wydawniczego ukazała się książka Juliana Suskiego, radcy ministerjalnego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, p. t. „Podział Administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej“.

Książka ta stanowi przyczynek do nauki administracji, podając w części I-iej szczegółową monografię podziału terytorjalnego Polski dla celów rozmaitych galezi administracji publicznej. Monografia ta zilustrowana jest 20-tu mapami i szkicami oraz 18-tu tablicami statystycznymi, podającymi obszar, zaludnienie i inne cechy charakterystyczne poszczególnych okręgów administracyjnych według stanu z dn. 1.XI 1929 r.

Do książki dołączona jest mapa Polski w skali 1:1.000.000 w nowym opracowaniu (1.XI 29), z siecią dróg bitych państwowych i samorządowych.

Część II-ga książki podaje projekt nowego podziału na województwa i powiaty, opracowany przez autora dla Komlslji do Usprawnienia Administracji Publicznej. Projekt ten, nieobowiązujący, może służyć jako materiał do rozważań nad aktualnem zagadnieniem reformy podziału administracyjnego. Byłoby pożądaniem, aby wywołał on nadsyłanie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych lub też do Komisji dla Usprawnienia Administracji Publicznej przy Prezesie Rady Ministrów—krytycznych głosów tak czynników władz admin. państwowej jak i władz admin. samorządowej.

Książkę tę zaleca się do użytku państwowych i komunalnych władz administracji ogólnej.

Cena książki zł. 8.— z przesyłką pocztową zł. 8.75.

Książkę można nabywać w Kasie Przewoźności Urzędników M. S. Wewn. (Warszawa, M. S. Wewn. Nowy Świat Nr. 69) lub przez P. K. O. wpłacając należność za książkę na konto czekowe Nr. 16.300.

61.

Dalewski J. i Radoliński S. „Kodeks Polskiego Prawa Karno-Administracyjnego“.

Ukazała się książka J. Dalewskiego i S. Radolińskiego, urzędników Komisarjatu Rządu na m. st. Warszawę p. t. „Kodeks Polskiego Prawa Karno-Administracyjnego“.

Książka ta obejmuje całokształt formalnego i materialnego prawa karno-administracyjnego odpowiednio usystematyzowany i uporządkowany.

W części I-ej książka zawiera Rozporządzenie Prezydenta o postępowaniu administracyjnem, uzupełnione wiążącymi się z nim przepisami i komentarzami. W części II-ej zawarte są wszystkie ustawy, dekrety i rozporządzenia wydane przez władze polskie do dn. 1.1 1930 r. przekazujące orzecznictwo karne władzom administracyjnym. Ustawy te i rozporządzenia uporządkowane są w/g właściwości poszczególnych władz administracyjnych.

Książka stanowi użyteczny podręcznik dla urzędników administracyjnych powołanych do orzecznictwa karnego, a nadto daje możność szerszemu ogółowi urzędników i obywateli zapoznać się z obowiązującymi przepisami z dziedziny prawa karno-administracyjnego.

VII.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 31 stycznia 1930 r.

P. Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 3.1 1930 r. przeniósł komisarza rządu w Warszawie Jaroszewicza Władysława w stan nieczynny, a postanowieniem z dnia 28.1 1930 r. mianował naczelnika wydziału w V st. sł. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Kaweckiego Henryka komisarzem rządu w Warszawie w IV st. sł.

A) W Zarządzie Centralnym Ministerstwa:

Mianowani:

radca ministerjalny w VI st. sł. Dr. Przywieczerski Witold — naczelnikiem wydziału w V st. sł. dnia 13.1 1930 r.

prow. referendarz w VII st. sł. Peżko Stanisław — do odwołania radcą ministerjalnym w VI st. sł. dnia 20.1 1930 r.

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie Dr. Cetis Bronisław — radcą ministerjalnym w VI st. sł. dnia 29.1 1930 r.

prow. radca ministerjalny w Głównym Urzędzie Ubezpieczeń w Warszawie Ochman Jan — przyjęty w dotychczasowym charakterze i stopniu służbowym dnia 21.1 1930 r.

referendarz w VII st. sł. Dr. Grundgand Henryk — radcą ministerjalnym w VI st. sł. dnia 13.1 1930 r.

prow. sekretarz w IX st. sł. Rolke Roman do odwołania asesorem w VIII st. sł. dnia 13.1 1930 r.

rejestrator w X st. sł. Majewska Jadwiga — rejestratorem w IX st. sł. dnia 13.1 1930 r.

pracowniczka kontraktowa w X grupie uposażenia Poradowska Janina — do odwołania rejestratorem w X st. sł. dnia 8.1 1930 r.

pracowniczka kontraktowa w X grupie uposażenia Malinowska Marja — do odwołania rachmistrzem w X st. sł. dnia 13.1 1930 r.

Przeniesieni:

naczelnik wydziału w V st. sł. Długocki Władysław — do Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie z poruczeniem funkcji Wicewojewody warszawskiego dnia 18.1 1930 r.

referendarz w VII st. st. Nicki Leon — do Komisarjatu Rządu w Warszawie dnia 23.1 1930 r.

Przeniesiony w stan spoczynku:

referendarz w VII st. sł. Goździkowski Władysław z dniem 31.1 1930 r.

B) W Głównym Urzędzie Statystycznym:

Mianowani:

referendarz w VII st. sł. Heinrich Jerzy — radcą ministerjalnym w VI st. sł. dnia 21.1 1930 r.

**C) W Państwowych Zakładach Służby
Zdrowia:**

Mianowani:

inż. Kozłowski Stanisław, kontraktowy kierownik Państwowego Zakładu Zdrojowego w Ciechocinku, do odwołania dyrektorem tegoż Zakładu w V st. sł. dnia 7.I 1930 r.

Dr. Sparro Kügelgen Helena, adjunkt w VII st. sł. w Państw. Zakładzie Higieny w Warszawie, adjunktem w VI st. sł. w tymże Zakładzie dnia 31.I 1930 r.

Dr. Mikulaszek Edmund, prow. adjunkt w VII st. st. w Filji Państw. Zakładu Higieny we Lwowie, adjunktem w VII st. sł. w dotychczasowym miejscu służbowym dnia 24.I 1930 r.

Galas Michał, kontr. pracownik w Państw. Zakładzie Higieny w Warszawie, do odwołania kontrolerem w IX st. sł. w tymże Zakładzie dnia 25.I 1930 r.

Łopalewski Zygmunt kontraktowy pracownik w Państw. Zakładzie Higieny w Warszawie, do odwołania laborantem technicznym w IX st. sł. w tymże Zakładzie dnia 24.I 1930 r.

Kamyk Stanisław, prow. asystent rachunkowy w X st. sł. w Państwowym Zakładzie Zdrojowym w Krynicy, do odwołania kontrolerem w IX st. sł. w tymże Zakładzie dnia 9.I 1930 r.

Merklinger Jan, urzędnik VIII st. sł. w Państwowym Szpitalu Powszechnym we Lwowie, asesorem w VII st. sł. w tymże szpitalu dnia 30.I 1930 r.

Zwolnieni:

Dr. Weil Stanisław, Kierownik Działu w V st. sł. w Państwowym Zakładzie Higieny w Warszawie z dniem 15.I 1930 r. na własną prośbę.

Dr. Stetkiewicz Stanisław, prowizoryczny asystent w VII st. sł. w Państwowym Zakładzie Higieny w Warszawie z dniem 1.II 1930 r. na własną prośbę.

D) We władzach wojewódzkich:

Mianowani:

W Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku:

naczelnik wydziału w VI st. sł. Gałasiewicz Celestyn — naczelnikiem wydziału w V st. sł. dnia 31.I 1930 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie.

starosta powiatowy w VI st. sł. w Wieliczce Olszewski Władysław — radcą wojewódzkim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 9.I 1930 r.

W Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie:

radca wojewódzki w VI st. sł. Pawlikowski Zdzisław — naczelnikiem wydziału w V st. sł. dnia 16.I 1930 r.

referendarz w VII st. sł. Iwachow Kazimierz — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 28.I 1930 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Stanisławowie:

referendarz w VIII st. sł. Illasiewicz Jarosław — referendarzem w VII st. sł. dnia 28.I 1930 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie:

naczelnik wydziału w VI st. sł. Dr. Raczyński Tadeusz — naczelnikiem wydziału w V st. sł. dnia 16.I 1930 r.

referendarz w VII st. sł. Hanuła Zdzisław — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 21.I 1930 r.

W Urzędzie Wojewódzkim w Wilnie:

referendarz w VII st. sł. Piotrowicz Wiktor — radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 16.I 1930 r.

pracownik kontraktowy w VII grupie uposażenia Mieszkowski Jan — prow. referendarzem w VII st. sł. dnia 31.I 1930 r.

W Komisarjacie Rządu w Warszawie:

referendarz w VII st. sł. Gajewski Jan —
radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 16.I 1930 r.

starosta powiatowy w VI st. sł. w Kozie-
lnicach Bożydar Podhorodeński Marjan — rad-
cą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 16.I 1930 r.

Przeniesieni:

referendarz w VII st. sł. Brzozowski Fran-
ciszek — z Wołyńskiego Urzędu Wojewódzkie-
go do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu
dnia 9.I 1930 r.

referendarz w VII st. sł. Dr. Łukowiecki
Adolf — ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego
do Starostwa powiatowego w Lublińcu — dnia
14.I 1930 r.

prow. referendarz w VII st. sł. Wieser Jan
Leopold — z Urzędu Wojewódzkiego w Stani-
sławowie do Starostwa powiatowego w Śniaty-
nie z poruczeniem kierownictwa tego Starostwa
dnia 16.I 1930 r.

referendarz w VII st. sł. Chmielowski Fe-
liks z Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie do
Zarządu Centralnego Ministerstwa Spraw Wew-
nętrzych dnia 10.I 1930 r.

prow. asesor w VIII st. sł. Januszewski
Bronisław z Urzędu Woj. w Poznaniu do Za-
rządu Centralnego Ministerstwa Spraw Wew-
nętrzych dnia 30.I 1930 r.

Zwolniony ze służby:

prow. asesor w VII st. sł. w Urzędzie Wo-
jewódzkim w Warszawie Ostrzycki Bolesław —
z powodu przejścia do służby w Okręgowej
Izbie Kontroli w Warszawie — dnia 16.I 1930 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie
Wojewódzkim w Warszawie Kulesza Stanisław —
z dniem 2.I 1930 r.

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie
Wojewódzkim we Lwowie Pisarski Franciszek —
dnia 28.I 1930 r.

pozostający w stanie nieczynnym radca
wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódz-
kim w Lublinie Rudnicki Józef — z dniem 4.I
1930 r.

pozostający w stanie nieczynnym radca
wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódz-
kim w Krakowie Ricci Adam — z dniem 15.I
1930 r.

pozostający w stanie nieczynnym radca
wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódz-
kim w Krakowie Hendrich Włodzimierz — z dniem
16.I 1930 r.

naczelnik rachuby w VII st. sł. w Urzędzie
Wojewódzkim we Lwowie Skulski Maksymilian —
z dniem 15.I 1930 r.

referendarz w VII st. sł. w Urzędzie Wo-
jewódzkim we Lwowie Dr. Dobrowolski Stani-
sław — dnia 13.I 1930 r.

naczelnik wydziału w V st. sł. i Wicewo-
jewoda w Warszawie Gronziewicz Zygmunt —
dnia 18.I 1930 r.

E. We władzach powiatowych:

Mianowani:

prow. starosta grodzki we Lwowie w VI
st. sł. Klotz Aleksander Alfons — lwowskim
starostą grodzkim w dotychczasowym VI st. sł.
dnia 9.I 1930 r.

referendarz w VII st. sł. w Starostwie
w Nowym Targu Dr. Wnek Władysław — sta-
rostą powiatowym w Wieliczce w dotychczenio-
wym VII st. sł. dnia 9.I 30 r.

asesor w VIII st. sł. w starostwie Grodz-
kim Warszawa-Praga — Tomeczyk Emiljan —
asesorem w VII st. sł. dnia 14.I 1930 r.

referendarz w VIII st. sł. w Starostwie
w Kolbuszowej Kaczmarek Longin — referen-
darem w VII st. sł. dnia 14.I 1930 r.

referendarz w VIII st. sł. w starostwie we
Włodzimierzu Uniatycki Wincenty — referenda-
rzem w VII st. sł. dnia 14.I 1930 r.

referendarz w VIII st. sł. w Starostwie w Sanoku Zaufall Jan referendarzem w VII st. sł. dnia 14.I 1930 r.

referendarz w VII st. sł. i kierownik Starostwa w Podhajcach Woroszyński Roman — starostą powiatowym w Podhajcach w dotychczasowym VII st. sł. dnia 16.I 1930 r.

prow. radca wojewódzki w VI st. sł. w Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Toruniu Paciorkowski Rudolf Marcin — do odwołania starostą grodzkim w Grudziądzu w dotychczasowym VI st. sł. dnia 16.I 1930 r.

starosta powiatowy w VII st. sł. w Ciechanowie Pelczyński Witold — starostą powiatowym w VI st. sł. dnia 21.I 1930 r.

por. W.P. Małaszyński Piotr — do odwołania starostą grodzkim w Krakowie w VI st. sł. dnia 29.I 1930 r.

prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Ciechanowie Dr. Malinowski Władysław — lekarzem powiatowym w dotychczasowym VII st. sł. dnia 9.I 1930 r.

kontraktowy lekarz powiatowy w VIII grupie uposażenia w Starostwie w Świeciu Dr. Kwarta Ignacy — do odwołania lekarzem powiatowym w VII st. sł. dnia 17.I 1930 r.

Przeniesieni:

prow. referendarz w VII st. sł. Krupa Kazimierz — ze Starostwa w Będzinie do Starostwa w Nowym Targu dnia 7.I 1930 r.

sekretarz w X st. sł. Czarnecki Jan Leon — ze Starostwa w Grójcu do Starostwa w Stolińcu dnia 10.I 1930 r.

referendarz w VII st. sł. Dr. Weyde Jan — ze Starostwa w Tarnowskich Górach do Dyrekcji Policji w Bielsku dnia 14.I 1930 r.

referendarz w VII st. sł. Dr. Olszewski Stanisław — ze Starostwa w Lublińcu do Starostwa w Tarnowskich Górach — dnia 13.I 1930 r.

referendarz w VII st. sł. Jankowski Tadeusz — ze Starostwa grodzkiego Warszawa-Północ do Zarządu Centralnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych 10.I 1930 r.

referendarz w VII st. sł. Nowakowski Jerzy — z lwowskiego Starostwa Grodzkiego do Starostwa powiatowego we Lwowie dnia 14.I 1930 r.

starosta powiatowy w VI st. sł. Kowalski Czesław — ze Starostwa w Zawierciu do Starostwa w Kozienicach — dnia 16.I 1930 r.

starosta ilżecki w VI st. sł. Konopacki Stanisław — ze Starostwa w Wierzbniku do Starostwa w Zawierciu dnia 16.I 1930 r.

starosta powiatowy w VI st. sł. Dr. Golczewski Emil — ze Starostwa w Śniatynie do ilżeckiego Starostwa w Wierzbniku dnia 16.I 1930 r.

radca wojewódzki w VI st. sł. Schnitzel Wacław — ze Starostwa powiatowego we Lwowie do Starostwa grodzkiego we Lwowie dnia 17.I 1930 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. Dr. Czepielewski Aleksander — ze Starostwa w Grybowie do Starostwa w Brzesku — dnia 17.I 1930 r.

prow. lekarz powiatowy w VII st. sł. Dr. Jagliński Józef — ze Starostwa w Makowie Maz. do Starostwa we Wrześni dnia 30.XII 1929 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. Dr. Peters Adam — ze Starostwa w Brzesku do Starostwa w Makowie Podg. dnia 17.I 1930 r.

Zwolnieni ze służby:

referendarz w VII st. sł. w Starostwie pow. w Grudziądzu Młyński Leon — na własną prośbę dnia 10.I 1930 r.

referendarz w VII st. sł. w Starostwie w Pszczynie Wocka Antoni — wobec przejścia do służby w dziale Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej — dnia 18.I 1930 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Łańcucie Dr. Serwacki Stanisław dnia 7.I 1930 r.

pozostający w stanie nieczynnym starosta powiatowy w VII st. sł. w Mościskach Zgoda August dnia 11.I 1930 r.

pozostający w stanie nieczynnym Starosta powiatowy w VI st. sł. we Włodzimierzu Korozowicz Władysław z dniem 15.I 1930 r.

F) W Tymczasowym Wydziale Samorządowym w likwidacji we Lwowie.

Mianowani:

radca w VI st. sł. Rappe Wilhelm — naczelnikiem wydziału w V st. sł. dnia 16.I 1930 r..

Przeniesieni w stan spoczynku:

pozostający w stanie nieczynnym starszy rewident w VII st. sł. Końska Karol z dniem 31.I 1930 r.

pozostający w stanie nieczynnym starszy komisarz budownictwa w VIII st. sł. w ekspozyturze Patronatu dla rękodzieł i drobnego przemysłu w Krakowie inż. Błażek Zygmunt — dnia 13.I 1930 r.

naczelnik rachuby w VII st. sł. Nosarzewski Jan — dnia 31.I 1930 r.

G) W Policji Województwa Śląskiego.**Mianowani:**

podkomisarz policji Szary Wilhelm — Komisarzem policji dnia 21.I 1930 r.

komisarz policji Buliński Wiktor — nadkomisarzem policji dnia 21.I 1930 r.

podkomisarz policji Czosnowski Sylwester — komisarzem policji dnia 21.I 1930 r.

podkomisarz policji Maślanka Józef — komisarzem policji dnia 21.I 1930 r.

podkomisarz policji Jondarko Henryk — komisarzem policji dnia 21.I 1930 r.

VIII.**Komunikaty.****KOMUNIKAT**

w sprawie wydawnictwa „Powszechna Wystawa Krajowa w r. 1929“.

Staraniem Zarządu Powszechnej Wystawy Krajowej, przy współudziale czynników rządowych i samorządowych, ukaże się w czasie najbliższym dzieło sprawozdawcze o P. W. K. p. t. „Powszechna Wystawa Krajowa w 1929 r.“

Wydawnictwo to będzie zawierało w pięciu tomach około 2.500 stron tekstu oraz wykresy, plany, fotografie i t. d., obrazujące dokładnie wszystkie działy Wystawy. Instytucje samorządowe znajdują również w Wydawnictwie upamiętnienie swego udziału w P. W. K.

Cena dzieła wynosi w prenumeracie 200 zł., z czego 100 zł. płatne jest przy zamówieniu, a 100 zł. przy odbiorze tomu II-go. Uwzględniając jednak trudności natury techniczno-budżetowej, z jakimi spotkać się mogą niektóre instytucje samorządowe w wyznaczeniu kwoty, potrzebnej na zaprenumerowanie dzieła, Zarząd wystawy gotów jest każdorazowo rozważyć propozycje rozłożenia spłaty należności na większą ilość rat.

Pierwszy tom dzieła ukaże się w kwietniu 1930 r. Dalsze tomy pojawią się w odstępach 6 — 8 tygodniowych.

KOMUNIKAT

Ministerstwa Robót Publicznych w sprawie wydawnictwa „Pomniki bojowników o niepodległość“.

Staraniem oraz nakładem Ministerstwa Robót Publicznych, został wydany album pod tytułem „Pomniki bojowników o niepodległość“ 1794 — 1863.

Album składa się z pięciu rozdziałów według epok walk niepodległościowych: kościusz-

kowskiej, napoleońskiej, rewolucji listopadowej, okresu walk 1846—1848 r. i powstania styczniowego, — i zawiera liczny dział zdjęć fotograficznych (335) okazałych pomników, grobowców, tablic pamiątkowych ku czci powstańców i żołnierzy polskich epoki minionej, uzupełniony planami orjentacyjnymi położenia (66) mogił i miejscowości, w których rozegrały się walki. Do każdego rozdziału jako też do całego dzieła napisał prof. Henryk Mościcki, wyczerpujące wstępy, w których podany jest krótki rys historyczny danej epoki. Osobny dział stanowią „objaśnienia” do ilustracji, w których zamieszczone są krótkie wzmianki o działalności i zasługach bojowników.

Album, wykonany na papierze kredowym i ilustracyjnym, składa się z 325 stron, oprawiony jest w płótno angielskie z napisem wyciśniętym na okładce złotymi literami.

Po cenie ulgowej można nabywać album w bibliotece Ministerstwa Robót Publicznych, ul. Kredytowa 9 — VI piętro, dokąd należy kierować zamówienia albumów. Cena ulgowa egzemplarza na papierze kredowym wynosi 26 zł., a na papierze ilustracyjnym 21 zł.

Ogólna sprzedaż wydawnictwa została powierzona księgarni „Ossolineum” Warszawa Nowy-Świat Nr. 69.

